

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «УКРАЇНСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ
СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ
«УКРЗАХІДПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ»

Державна ліцензія
Проектні роботи – серія АВ № 479700 від 23.06.2009 р.
до 23.06.2014 р.

Замовник: Відділ культури та мистецтв
виконавчих органів Дрогобицької міської ради.

**ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИЙ ОПОРНИЙ ПЛАН.
МЕЖІ ТА РЕЖИМИ ВИКОРИСТАННЯ ЗОН ОХОРОНИ
ПАМ'ЯТОК ТА ІСТОРИЧНОГО АРЕАЛУ
М. ДРОГОБИЧА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛ.**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Шифр 181-08-НД
Т. III кн. 2

м. Львів 2008-2011 р.

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БУДІВНИЦТВА КРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «УКРАЇНСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ
СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ
«УКРЗАХІДПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ»

Державна ліцензія
Проектні роботи—серія АВ № 479700 від 23.06.2009 р. до 23.06.2014р.

Замовник: Відділ культури та мистецтв
виконавчих органів Дрогобицької міської ради

**ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИЙ ОПОРНИЙ ПЛАН.
МЕЖІ ТА РЕЖИМИ ВИКОРИСТАННЯ ЗОН ОХОРОНИ
ПАМ'ЯТОК ТА ІСТОРИЧНОГО АРЕАЛУ
М. ДРОГОБИЧА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛ.**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Шифр 181-08-НД
Т.ІІІ кн. 2

Т.в.о.директора інституту

Гол. архітектор проекту

Я. Римар

Л. Бачинська

Львів 2008-2011 р.

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БУДІВНИЦТВА КРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «УКРАЇНСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

«УКРЗАХІДПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ»

Державна ліцензія

Проектні роботи – серія АВ № 479700 від 23.06.2009 р. до 23.06.2014 р.

Замовник: Відділ культури та мистецтв
виконавчих органів Дрогобицької міської ради

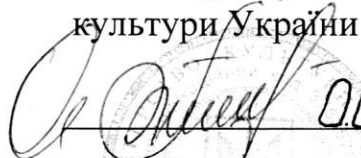
«ЗАТВЕРДЖЕНО»

«ПОГОДЖЕНО»

Наказ Міністерства культури
України

Заступник міністра
культури України

Від 21.10. 2011 р. № 912/0/16-11.

 О.О. ГУБІНА

« »   2011 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Начальник управління охорони
культурної спадщини

Львівської ОДА

В. Івановський

2011р.

**ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИЙ ОПОРНИЙ ПЛАН.
МЕЖІ ТА РЕЖИМИ ВИКОРИСТАННЯ ЗОН ОХОРОНИ
ПАМ'ЯТОК ТА ІСТОРИЧНОГО АРЕАЛУ
М. ДРОГОБИЧА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛ.**

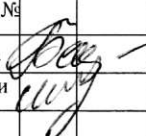
Т.в.о директора інституту

Ярослав Римар

м.Львів 2008-2011р.

Позначення	Назва	Аркуш
	Зміст	
	Загальні дані	6
	1. Аналіз природних умов та зовнішніх зв'язків.	8
	2. Історичний розвиток міста.	8
	2.1 Історичні містобудівні ансамблі міста.	1 2
	3. Коригування історико-архітектурного-опорного плану.	1 5
	4. Проект зон охорони пам'яток м. Дрогобича.	2 9

						181-08- НД		
3	Кільк	А	№			Стадія	Ар	Ар
ГАП		Л. Бачинська				ПР	1	1
Н. контроль		І.Мокринський				ДП «ІНСТИТУТ «УКРЗАХІДПРОЕКТРЕСТАВРА ЦІЯ»		

			3
№ тому	Позначення	Назва	Примітка

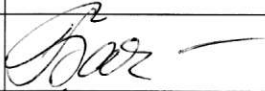
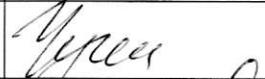
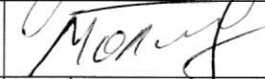

Попередні роботи (ПР)

1	181-08 Том. I. кн.1	Програмне завдання	
		Коротка історична довідка,	
		Межі опрацювання	

Наукові дослідження (НД)

1	181-08 Том III кн.3	Перелік щойно виявлених пам'яток архітектури.	
		Графічна частина	
2	181-08 Том II кн.1	Історико-архітектурний опорний план.	У одному томі
3	181-08 Том III кн.1	Проект зон охорони пам'яток	
4	181-08 Том III кн. 2	Пояснювальна записка	

Зам. Інв. №											
Підпис і дата											
Інв. № оригін.							181-08- НД				

Розділ проекту	Посада	Прізвище	Підпис
	ГАП	Л. Бачинська	
	Нач. майстерні АПМ	М. Чушак	
	Головний спеціаліст	О. Моленда	
	Головний спеціаліст	С.Соломчак	
	Архітектор	І. Мокринський	
	Архітектор	Т. Стеців	

Заступник директора з наукової роботи

Р. І. Могитич

Начальник майстерні АПМ

М. М. Чушак

Зам. Інв. №

Підпис і дата

Інв. № ориєін.

Зм	Кільк	Арк.	№ дод.	Підпис	Дата

Відомість про учасників проектування

ЗАГАЛЬНІ ДАНІ

Місто Дрогобич внесене до Списку *історичних населених місць* України (населених місць, які зберегли повністю або частково *історичний ареал*).

Перелік історичних населених місць України (міста та селища міського типу) затверджений у 2001 р. постановою Кабінету Міністрів України і містить 401 населене місце. З них у Львівській області — 55.

Історичний ареал — частина населеного місця, що в цілому зберегла об'єкти культурної спадщини і пов'язані з ними розпланування та характер забудови, які походять із попередніх періодів розвитку, типових для певних культур або періодів розвитку.

Етапи розроблення будь-якої проектної містобудівної та архітектурної документації потребують опертя на такі визначені законодавством нормативні документи:

- 1) **історико - архітектурний опорний план;**
- 2) **проект зони охорони пам'яток;**

Історико-архітектурний опорний план є обов'язковою складовою частиною **генерального плану** історичного населеного місця як основного виду містобудівної документації.

Коригування історико-архітектурного опорного плану та проект зон охорони пам'яток м. Дрогобича Львівської обл. виконано на замовлення відділу культури та мистецтв виконавчих органів Дрогобицької міської ради згідно з угодою № 181-2008 від 4.08. 2008р.

«Історико-архітектурна інвентаризація та проект режимних зон м. Дрогобича», розроблені інститутом «Укрзахідпроектреставрація» у 1983 – 84 роках, на даний час, залишаючись у значній мірі актуальними, уже не зовсім відповідають сучасним нормативним вимогам до охорони історичного середовища. В 1990 році Дрогобицькою міською радою було прийнято ряд рішень про зміну назв вулиць і нумерації будинків. Крім цього, під час інвентаризації пам'яток культурної спадщини в місті Дрогобичі на виконання ухвали 8 (позачергової) сесії міської ради 5 скликання від 30 березня 2007 року, було виявлено ряд втрачених пам'яток та ряд об'єктів, які внаслідок перебудови втратили ознаки пам'ятки. У зв'язку з цим виникла необхідність внести корективи як у систему зон охорони, так і в оцінку забудови.

У складі робіт передбачено коригування Історико-архітектурного опорного плану, визначення меж історичного ареалу міста, опрацювання проекту зон охорони пам'яток.

Проект розроблено згідно з:

Законом України «Про охорону культурної спадщини»;

Законом України «Про охорону археологічної спадщини»;

Державними будівельними нормами України, зокрема:

Планування та забудова міст і функціональних територій.

Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження науково-проектної документації щодо визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток архітектури та містобудування (ДБН Б.2.2-2-2008);

Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження історико-архітектурних опорних планів, спеціальної науково – проектної документації для визначення історичних ареалів населених місць України (ДБН Б.2.2-3-2008);

Іншими нормативними документами.

У проекті використано:

- Історико-архітектурна інвентаризація та проект режимних зон м. Дрогобича («Укрпроектреставрація», м Львів, 1984 р.)

- Генеральний план м. Дрогобича («Місто проект», м. Львів, 1993 р).

- Матеріали інвентаризації пам'яток культурної спадщини в місті Дрогобичі на виконання ухвали 8 (позачергової) сесії міської ради 5 скликання від 30 березня 2007 року (пам'яток архітектури місцевого та національного значення, пам'яток історії та монументального мистецтва з уточненням адрес).

- Матеріали проектів реставрації окремих пам'яток м. Дрогобича, виконані інститутом „Укрзахідпроектреставрація”.

- Могитич Роман, Кравцов Сергій. Дрогобич, історико – містобудівний нарис., рукопис,1985 р.

1. АНАЛІЗ ПРИРОДНИХ УМОВ ТА ЗОВНІШНІХ ЗВ'ЯЗКІВ.

Місто Дрогобич – центр Дрогобицького району, розташований на межі Наддністрянської рівнини і Карпатського Передгір'я на невисоких пагорбах вздовж лівого берега річки Тисмениці (басейн Дністра). Населення – бл. 80 тис. Через місто проходять залізничні та шосейні шляхи Стрий - Самбір, від яких у Дрогобичі відгалужуються вітки на Борислав і Трускавець. Сполучений зі Львовом залізницями (через Самбір і Стрий) та автомобільними шляхами (через Меденичі, Самбір і Стрий). Віддаль від Львова – 102 км.

На протязі багатьох століть місто Дрогобич було одним з найголовніших центрів Прикарпаття. Воно утворилось навколо джерел соляної ропи, до яких провадили дороги з чотирьох напрямків. Сіль із Зварича (назва колишнього поселення на території Дрогобича) вважалась чи не найкращою в Європі.

2. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК МІСТА.

Локалізацію та обриси окремих частин Дрогобича XIII — ХУП ст. визначено на підставі історичних описів, документів, місцевої топоніміки та аналізу кадастрових планів 1853, 1879, 1905 років.

Давнє поселення, з якого розвинувся сучасний Дрогобич, було відоме вже в часи Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. Його існування підтверджують археологічні дослідження на території міста та в околицях: в південній частині сучасного Дрогобича виявлено сліди укріплених поселень XII -XIII ст.ст. з посадами ремісників. Про Дрогобич згадується в т.зв. Списку руських городів (складеному в кінці XIV- поч. XV ст.), який охоплює населені пункти, що мали міський устрій в період Київської Русі. В розвитку міста в цей період, як і у феодальну епоху, важливу роль відігравали солеварні промисли. Археологічні факти свідчать, що на Дрогобиччині виварювали сіль ще в кінці III- поч. II тис. до н. е., за доби первіснообщинного ладу.

Соляним шляхом з Перемишля через Галич до Києва (суч. вулиці Самбірська і Стрийська), одним з найважливіших торговельних шляхів Київської Русі, дрогобицька сіль поступала на Подніпров'я. Двома іншими шляхами, які починалися з самого Дрогобича (суч. вулиці Бориславська і Трускавецька) – в Чехію, Угорщину, Польщу.

На сер. XVст. поселення було досить великим, про що свідчить документ, в якому наведено церкви: Св. Юра, Воздвиження Чесного Хреста, Св. Параскеви П'ятниці та Пречистої Діви Марії. Перші три, найстаріші дрогобицькі церкви, знаходяться поблизу солеварень на невеликій відстані одна від одної, при головних торгових шляхах. Північніше від солеварень і на відстані трохи більшій, ніж між трьома згаданими церквами, стояла ще одна дерев'яна церква, що не збереглась до нашого часу – церква Пречистої Діви Марії (сквер при суч. вул. Маріїнській, де стоїть пам'ятний хрест), від якої віялом розходились вулиці (суч. вул. Жупна, Юрія Дрогобича та Шевченка), що переходили в давні торгові гостинці. Північніше від втраченої церкви Пречистої Діви, на найвищому місці середньовічного Дрогобича, де нині стоїть готичний костел, був укріплений замок руського воєводи ("град",

"вишгород"). Своїми незначними розмірами замок споріднений з феодальними замками і дитинцями малих міст, до яких належав і Дрогобич княжих часів.

Кадастровий план 1853 року фіксує чітку межу між витягнутими міськими парцелями часу магдебурзького права та невеликими, довільної форми ділянками, що згруповані вздовж правого берега потоку Серет (Побук). Південна межа такого типу ділянок, що зберегли долокаційну структуру міста, пролягає по сучасних вулицях В. Івасюка, М. Шашкевича, до вул. Трускавецької і по лівому березі Серету захоплює ґрунти вздовж вул. Жупної. Межі поселення княжої доби на місці "міста в валах" не прочитуються, лиш колишній замок воєводи вписався в структуру "міста в валах" як міська цитадель. Княжа доба історії Дрогобича відзначена і в окремих топонімах. Дільниця сучасного міста, що зберегла протягом віків сформовану планувальну структуру давнього поселення, носить назву "ЗВАРИЧ". Вулиця Жупна сполучала "жупи"-солеварні з вишгородом-замком, який займав воєвода – представник княжої влади. Назви вулиць – Завіжна, Горішня Брама – теж є спадком часів Галицько-Волинського князівства.

В кінці XIV ст., протягом XV ст. Дрогобич, активно розбудовуючись, продовжує перебувати в гроні важливих торгових і ремісничих центрів на Прикарпатті, будучи і надалі значним центром солеваріння. В цей час поруч з колишнім замком княжого воєводи і на його території поступово формується нове місто на засадах європейського готичного містобудування і на основі магдебурзького права, яке Дрогобич отримав 1422 р. На ділянці замку постав грандіозний міський собор (фара) - костел Діви Марії і Св. Бартоломея, який, переживши багату будівельну історію, сьогодні є прикрасою міста. Потужний мурований костел мав свою систему земляних укріплень і в розплануванні нового міста зайняв місце північно-західного наріжного приринкового кварталу. Нове місто оточували окремі вали. Розпланування середмістя опирається на модульну сітку 100 x 100 ліктів, площа середмістя вкладається в 0,5 хелмінської волоки, побудованої на основі ліктя довжиною 57,6 см. Такі ж поземельні міри застосовували в той час при плануванні міст - магдебургій на підвладних Польщі теренах. На ринок припадало 4 модулі сітки, решту території займали житлові квартали, малий ринок, вулиці і т.зв. "затилки".

За приринковими кварталами традиційно проходила вузька господарська

вуличка. Відхилення сітки побудови плану від меридіального напрямку викликаний необхідністю забезпечення (за уявами античних і середньовічних містобудівельників) доброї вентиляції та погашення сильних вітрів переважаючого південно-західного напрямку. Ці та інші метрологічно-геометричні характеристики побудови Середмістя свідчать, що дрогобицьке Середмістя – зрілий твір містобудівельного мистецтва пізнього середньовіччя.

В XV ст. Дрогобич був центром повіту, який, на думку дослідників, виник на місці староруської дрогобицької волості. Колишнє княже місто стало "королівським", а княжі землі і маєтки навколо нього - "королівщинами".

Місце воєводи волості зайняв староста, якого призначав король. Невеличкий за площею дрогобицький повіт (староство) завдяки солеварному промислу вважався "багатою королівщиною", з якої в королівську казну поступали чималі прибутки. В часі надання Дрогобичу привілею на магдебурське право король Владислав II Ягайло призначив у Дрогобич війтом міста магната Яна Менжика, якого наділив шістьма ланами землі та ще багатьма прибутковими привілеями, серед яких було збирання чиншу з солеваріння та утримання міських лазень. Свій двір Ян Менжик, шанований королем герой Грюндвальської битви, поставив на правому березі Серету зразу за Зваричем. Навколо нього розрослося поселення з вояків-соратників, що супроводжували свого ватага. По смерті Яна Менжика війтівський двір через відсутність спадкоємця занепав. Але назва "Війтівська Гора" досі визначає територію пагорба на схід від вул. Бориславської. По смерті війта, посада якого була спадковою, королем було призначено старосту. Заснування в кінці XV ст. Старостинського двору ближче до сучасного центру свідчить про інтенсивний розвиток міста, заснованого на магдебурзькому праві. Двір королівського старости розташовувався між суч. вулицями Стрийською і М. Грушевського. Передмістя, що утворилось довкола старостинського маєтку, досі носить назву "Задвір'я". Від ансамблю будівель старостинського двору зберігся колишній шпихлір, перебудований у 1778 р. в муровану міську житницю. При старостинському дворі, на захід, розташовувалась територія, заселена з XVII ст. єврейським населенням. Назва "Лан" зумовлена розміром площі, наданою старостою єврейській общині.

В XVI ст. і в 1-й пол. XVII ст. середньовічний Дрогобич переживає період найвищого господарського і культурного розвитку. З економічним ростом міста швидкими темпами збільшувалось і його населення. Збільшення міського населення відбувалось головним чином за рахунок виникнення з поч. XVI ст. (і протягом XV ст.) навколо обвалованого міста передмість і юридик, які в документах згадуються як "передмістя". В документах 1568 р. називаються передмістя Зварицьке ("Зварицька Гора"), яке знаходилось з південно-західної сторони міста в районі жуп (солеварень); Завіжне – південніше від Зварицького передмістя; Лішнянське – на північному заході; Задвірне – на північному сході і Міські загороди – з західної і східної сторони міста. На шести ланах війта, що з південного боку міста, сформувалось передмістя "Війтівська Гора". На протилежному північно - східному боці на жупному лані – вище згадане передмістя "Лан", назване пізніше "Панським Ланом". Іще одна юридика – Плебанія – складалася з трьох окремих юридик: "Становища" – біля солеварень, Задвірнянської – на схід від війтівської Гори в напрямку села Раневичі, і в районі Лішнянського передмістя. З усіх міських територій магістрату були підпорядковані центральна частина міста обвалованого і чотири передмістя: Завіжне, Задвірне, Лішнянське і Міські Загороди. Інші передмістя: Зварицьке, Війтівська Гора і Лан – підлягали старостинській (замковій) юрисдикції, а Плебанія – плебану парафіального костелу. З усіх передмість найбільш обжитим, розбудованим і загосподарованим було Зварицьке передмістя з жупами, які займали значну територію і мали свої укріплення - рови і вали з частоколами огорожень і баштами.

В 2-й пол. XVII ст. і у XVIII ст., в епоху бароко, будівництво в Дрогобичі не відзначалося активністю. В цей період місто зазнало найбільших за всю свою історію втрат і спустошень від нападів козаків і татар, угорських військ, а також розграбувань з боку війська польського. Основною причиною застою в розвитку все ж була загальна економічна і політична криза Речі Посполитої. Проте ансамбль монастиря і костелу кармелітів почали будувати на південно-західному наріжнику ринку з кінця XVII ст.. Велися роботи по ремонту сильно пошкодженого 1648 р. парафіяльного костелу. До епохи бароко відносяться і перші згадки про дрогобицьку синагогу.

Епоха класицизму ознаменувалася в історії Дрогобича, як і в інших західно - українських містах, що опинилися під владою Австрійської імперії, процесом реконструкції, що було основним змістом тодішнього будівельного розвитку. В процесі реконструкції було ліквідовано давні вали і рови навколо Середмістя і костелу. Кадастровий план Дрогобича 1857 р. фіксує зміни у планувальній структурі, які відбулись з кінця XVIII ст.. Прокладено вул. Бориславську, реконструйовано дорогу Самбір – Стрий, яка пройшла суч. вул. Шевченка, Ринковою площею та суч. вул. Мазепи, і стала головною міською артерією. На згаданих вулицях будують найбільш репрезентативні будівлі, зокрема військове училище на вул. Т. Шевченка. Реконструйовано забудову південної сторони ринкової площі та вул. Мазепи. На вул. Стрийській збудовано церкву Петра і Павла. За межами центральної частини та головних вулиць кадастр не фіксує високої будівельної активності. Подальше освоєння магістралі Самбір - Стрий та інтенсивне забудовування вільних парцель в межах середньовічного міста показує кадастр 1879 р., а також відображає втілення великих містобудівних міроприємств: влаштування міського парку між вулицями Трускавецькою та Б. Лепкого з одночасним впорядкуванням цих вулиць і забудовою їх з протилежного від парку боку. Найбільшою містобудівною подією, викликаною розширенням освоєння природних багатств краю, було прокладення у 1872 р. залізниці та поява нафтопереробних підприємств.

З серед. XIX ст. Дрогобич розвивається в великий промисловий центр. З'являються чисельні дрібні та середні фабрики, закладені іноземними підприємцями, притягаючи робочу силу з ближніх сіл. Індустріальний розвиток міста активував будівельну діяльність і підвищив якісний рівень міської забудови.

З поч. XX ст. Дрогобич поступово набуває характеру європейського міста. Кадастровий план 1905 р. відображає подальше ущільнення забудови на сучасних вул. Т. Шевченка та вул. І. Франка (вул. Зелена): будівля нової гімназії, старостівство, палаци та вілли заможних промисловців, житлові будинки. Пишні вілли з'являються на передміських вулицях – суч. вул. Ю. Дрогобича, М. Тарнавського, І. Франка, Лесі Українки. На вул. Стрийській розпочали будівництво повітового суду. Масова забудова охопила вільні території на суч. вул. Бр. Козловського, вул. О. Нижанківського, вул. Ф. Шопена. Будівельний бум втілювався в центральній частині міста рядом багатопверхових, по своєму унікальних, будівель в стилі сецесії, які порушили масштабний стрій давнього середмістя. На відміну від центру на околицях Дрогобича виростають цілісні мі-

стобудівельні ансамблі: нафтопереробні заводи "Галичина" і "Polmin", житлова колонія "Polmin" (яскраве втілення гуманістичних ідей містобудування, поширених в європейській архітектурі з кінця XIX ст.), комплекс міської бойні, ансамбль будівель в'язниці. Схематичний план 1939 р. фіксує основні громадські будівлі передвоєнного Дрогобича, поза іншим – цвинтарі єврейський та холерний, на сьогодні забудовані.

2.1. Історичні містобудівні комплекси міста Дрогобича.

2.1.1. Зварицьке передмістя.

Охоплює територію первісного етапу розвитку міста, яке сформувалось навколо солеварень у XII-XIV століттях. Напрямки первісних шляхів переважно зафіксовані сучасними вулицями і храмами, які стоять на місці первісних оборонних церков і зберегли їхні назви.

«Угорський» шлях (затертий внаслідок пробивки поряд вулиці Бориславської) проходив східніше Юріївської церкви, вище якої мала стояти "Горішня" брама, на що вказує відповідна назва вулиці. Мабуть дорога, яка виходила з міста трасою сучасної вул. Коцюбинського була місцевого значення. На ній, за межею міста, очевидно, була торговиця, на що вказують значна ширина заміського відтинка вулиці і посвята храму Параскеві П'ятниці - покровительці торгівлі. З шляху Перемишль - Галич, який проходив північніше межі давньоруського міста (суч. вулицями Грушевського, Ю.Дрогобича, Жупною і далі Стрийською) вели два в'їзди - з боку Перемишля по вулиці Маріїнській, де стояла Пречистенська церква; з боку Галича - вул.Жупна, яка вела з міста до в'їздової вежі замку воєводи. Замок, скоріше всього, виконував функцію князівської митниці і виник одночасно з заснуванням міста. Правдоподібно, перед замком на перетині шляхів також була торгова площа.

Структура вулиць Зварицького перемистя мабуть залишилась незмінною з XII-XIV ст. і окреслює первісні габарити кварталів. Виняток становить відтинок вул. Січових Стрільців між вулицями Ю.Дрогобича та Зварицькою, пробитий не раніше XVIII ст. Про розміри і конфігурацію дворощ перших дрогобицьких солеварів дає уяву кадастрова карта 1853р., яка фіксує майже не порушену структуру первісних ділянок. Доповнила містобудівельну структуру давньоруського періоду територія обмежена вулицями Трускавецькою – Війтівська Гора та руслом потоку, де на підставі структурних ознак і топоніму можна локалізувати війтівський двір, який з'явився на поч. ХУ ст.

Розвиток міста у 2 пол. XIV- 1 чверть XV ст. - ще на руському праві продовжився в західному напрямку ввєрх по течії р.Побук. Тут у XV ст. була збудована церква, якій дали назву переданої католикам первісної Пречистенської церкви (сучасна споруда церкви збудована в кін. XIX ст.).

2.1.2. Дрогобицьке середмістя.

Елементи планування дрогобицького середмістя були підпорядковані взаємно перпендикулярним осям, вписані в модульну розбивочну сітку з кроком

у 100 хелмінських ліктів (57,6 м); що визначило розміри окремих планувальних елементів. Середмістя в межах оборонних споруд займало територію площею пів фламандського лану (8,3 га). Тут були два ринки, великий і малий, житлові квартали і вулиці. Розміри великого ринку становили 200 x 200 ліктів, а глибина приринкових кварталів - 100 ліктів. За ринковими кварталами проходили вузькі господарські вулички, які відокремлювали «затилки» - забудову, що тулилася до міських валів. Більш важливі вулиці, ширина яких наближалась до 20 ліктів, проводили від міських брам на ринок. Їхнє трасування було таким, що центральна площа розкривалась не відразу - це покращувало оборонність міста. Міські квартали складалися з однакових ділянок, ширина яких становила, ймовірно, 20 ліктів. Кут нахилу модульної планувальної сітки до меридіану становив близько 20 градусів, що згідно з теоретичними міркуваннями античних, а відтак середньовічних містобудівників, сприяло добрій вентиляції міста і водночас гальмуванню сильних південно-західних вітрів.

В цілому, композиція Дрогобицького середмістя мала багато спільних рис з розплануванням іншого міста Галичини - Самбора, закладеного близько 1390 р. Зокрема, в обох розплануваннях зустрічаємо той самий століктевий містобудівельний модуль, наявність ринкових і затилкових кварталів, однакові розміри будівельних ділянок.

2.1.3. Район урядової, громадської та палацової забудови ХІХ-поч. ХХ ст. (вулиці Шевченка, Франка, Міцкевича, Л.Українки,).

Освоєння новопрокладених вулиць Міцкевича та Зеленої (тепер Шевченка та Франка) почалось з 1 пол.ХІХ ст., причому вулиця Міцкевича розвивалась як урядовий та громадський центр, а на вул.Зеленій будувались приватні садиби та палаци. З кінця ХІХ ст., коли Дрогобич стає нафтовою столицею Галичини, розбагатілі підприємці радше будуються на більш репрезентативній вул.Міцкевича, а для таких споруд як Нова гімназія (кін.ХІХ ст.) та Старостинський уряд (1902 р.) міська адміністрація змушена шукати місця на вул. Зеленій.

У третій чверті ХІХ ст. для розширення можливості забудови району прокладається вул. Шевченка, (тепер вулиця Міцкевича) , орієнтована на Юріївську церкву і зформована першорядною забудовою кін. ХІХ - поч. ХХ ст., вона є однією з найдовершеніших у місті.

Забудова згаданих вулиць переважно велась окреmostоячими будинками з обширними палісадниками і невеликими парками вглибині ділянок. Внаслідок невдалої реконструкції більшість цінних огорож і палісадників на вул. Міцкевича і Шевченка втрачені, а структура простору цих вулиць стала дещо аморфною. Забудова району представлена спорудами з яскраво вираженими стилевими ознаками класицизму, ампіру, історизму, ранньої та зрілої сецесії, ретроспективного та романтичного модерну. Збагачують простір вулиць невеликі камерні пам'ятники А.Міцкевичу, С.Бандері, І.Франкові.

2.1.4. Ансамбль громадської та житлової забудови фірми «Польмін» (вул. Стрийська - Симоненка).

Є викінченим містобудівельним ансамблем 1920- 30-х років, у якому знайшли втілення передові ідеї містобудування того часу.

Композиційним центром ансамблю є школа і стадіон. За школою розташовані будинки клубу і дитячого садка. Забудова представлена окремостоячими одно-двоповерховими будинками, оточеними обширними садами. У сентиментальній замилюваності традиційними формами, звичайними для ока простими матеріалами вгадується наївне бажання повернути втрачену гармонію людини з природою.

3. КОРИГУВАННЯ ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНОГО ОПОРНОГО ПЛАНУ.

Історико-архітектурний опорний план - комплексний містобудівний обліково-охоронний документ, який фіксує відповідну інформацію про нерухомі пам'ятки історії та культури населеного місця і пов'язане з ним оточення.

Історико-архітектурний опорний план є обов'язковою складовою частиною генерального плану історичного міста, містить дані про його історико-культурну спадщину в обсязі, достатньому для вирішення питань її охорони та використання на цій стадії містобудівного проектування, і дає узагальнену характеристику спадщини.

Матеріали Історико-архітектурного опорного плану є вихідними для розробки проекту зон охорони пам'яток історії та культури.

На історико-архітектурному опорному плані показано:

- пам'ятки архітектури і містобудування (ті, що стоять на обліку, і пропонувані);
- цінну історичну забудову (значні й рядові історичні будівлі: громадські, житлові та господарчі, промислові, культові);
- місця втрачених важливих за історичним значенням будинків, споруд ;
- дисгармонійні будівлі та споруди;
- цінні природні ландшафти;
- території пам'яток;
- межі охоронних зон пам'яток, що базуються на діючих затверджених документах;
- межі історичного ареалу;
- історичні квартали житлової забудови, площі, садиби, двори, вулиці, залишки історичного планування;
- пам'ятки історії: будинки, споруди, пам'ятні місця, пов'язані з важливими історичними подіями, поховання;
- ділянки історичного культурного шару, ймовірні місця розташування окремих споруд;
- пам'ятки монументального мистецтва;
- ділянки цінного ландшафту, водні поверхні;

На основному кресленні подано також списки всіх показаних на ньому пам'яток історії та культури - тих, що числяться в державному реєстрі, та пропонованих.

У списку пам'яток архітектури національного значення на території м.Дрогобича числяться:

Пам'ятки архітектури національного значення:

пор. №	найменування пам'ятки	датування	місцезнаходження	охоронний № і номер у комплексі
1	Церква Св.Юрія(дер.)	п.ХУІст.,1678 р.	вул.Солоний Ставок,23	377 /1
2	Дзвіниця ц.Св.Юрія(дер.)	1670р.	вул.Солоний Ставок,23	377 /2
3	Церква Воздвиження Чесного Хреста(дер.)	1613р.	вул.Зварицька,7	378 /1
4	Дзвіниця ц.Воздвиження Чесного Хреста(дер.)	1661р.	вул.Зварицька,7	378 /2
5	Костел Вознесіння Господнього(мур.)	XІУ-XІХст.	вул.Т.Шевченка,1	379 /1
6	Дзвіниця костелу Вознесіння Господнього(мур.)	XІVст.1551р. XІХст.	вул.Т.Шевченка,1	379 /2
7	Житниця (мур.)	1778р.	вул.М.Грушевського,16	380

Для цих найвизначніших пам'яток національного значення на території Дрогобича окреслено межі охоронних зон, що базуються на діючих затверджених документах.

В списку нерухомих пам'яток культурної спадщини числяться наступні

пам'ятки архітектури місцевого значення:

1. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Ш. Алейхема,2; ох. № 821-М
2. Житловий будинок (мур.) ХІХ-ХХст. вул. Ш.Алейхема,4; ох. № 822-М
3. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст.-п.ХХст. вул. Бориславська,25; ох. №1803-М
4. Житловий будинок (мур.) 1911р. вул. Війтівська Гора,3 1837-М
5. Житловий будинок (мур.) 1905р. вул. Війтівська Гора,8; ох. №1838-М
6. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Війтівська Гора,19; ох. №1839-М
7. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Війтівська Гора,39; ох. №1840-М
8. Будинок пошти (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. Д. Галицького,21; ох. №1844-М
9. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Д.Галицького, 2; ох. №1818-М
10. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Гончарська, 1; ох. №1816-М
11. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Гончарська,4; ох. №1817-М
12. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. Гончарська, 11; ох. №1819-М
13. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. Ю.Дрогобича,3; ох. №1862-М
14. Житловий будинок (мур.) к.ХІХ-п.ХХст. вул. Ю.Дрогобича, 12; ох. №1864-М
15. Житловий будинок (мур.) 2 пол.ХІХ-1910р вул. Ю. Дрогобича, 13; ох. №1865-М
16. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Ю. Дрогобича, 30; ох. №1866-М
17. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Ю. Дрогобича, 32; ох. №1867-М
18. Міщанська садиба (мур.) 2 пол. ХІХст. вул. Ю. Дрогобича, 42; ох. №1868-М

19. Міщанська садиба (мур.) 2 пол. XIXст. вул. Ю. Дрогобича, 44; ох. №1869-м
20. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр.XXст. вул. Ю. Дрогобича, 46 1870-М
21. Будинок банку (мур.) 2 пол. XIXст. вул. Жупна, 3; ох. №804-М
22. Житловий будинок (мур.) 1903р. вул. Жупна, 4; ох. №805-М
23. Житловий будинок (мур.) 2 пол.XIXст. вул. Жупна, 10; ох. №806-М
24. Житловий будинок (мур.) п.XXст. вул. Завалля, 2; ох. №1835-М
25. Будинок школи (мур.) п.XXст. вул. Завалля, 12; ох. №1836-М
26. Житловий будинок (мур.) 20-ті рр.XXст. вул. Карпатська, 13; ох. №1841-М
27. Житловий будинок (мур.) 20-ті рр.XXст. вул. Карпатська, 15; ох. №1842-М
28. Житлово-торговий будинок к. XIX - п. XXст. вул. Ковальська, 1; ох. №1856-М
29. Житлово-торговий будинок XVIIIст. вул. Ковальська, 3; ох. №1857-М
30. Житловий будинок к. XIX – п. XXст. вул. Ковальська, 5; ох. №1858-М
31. Житловий будинок к. XIXст. – п. XXст. вул. Ковальська, 7; ох. №1859-М
32. Житловий будинок к. XIXст. – п. XXст. Вул. Ковальська, 9; ох. №1860-М
33. Житловий будинок (мур.) к. XIXст. – п. XXст. вул. Ковальська, 11;
ох. №1861-М
34. Церква Св.Параскеви (дер.) XVIIст.-1815р. вул. М.Коцюбинського, 24;
ох. №808-І/М
35. Дзвіниця ц-ви Св. Параскеви (дер.) XVIIст.-1815р.
вул. М.Коцюбинського, 24; ох. №808-2/М
36. Житловий будинок (мур.) 1935р. вул. Куліша, 2;. №1843-М
37. Садиба (мур.) п.XXст. вул. Б. Лепкого, 4; ох. № 1872-М
38. Вілла (мур.) п.XXст. вул. Б. Лепкого, 10; ох. №1874-М
39. Житловий будинок (мур.) 2 пол.XIXст. вул. І.Мазепи, 1; ох. №801-М
40. Житловий будинок с. XIX-п.XXст. вул. І.Мазепи, 2; ох. №1827-М
41. Житловий будинок (мур.) 2 пол. XIXст. вул. І.Мазепи, 4; ох. №1828-М
42. Житловий будинок (мур.) к.XIX-п.XXст. вул. І. Мазепи, 8; ох. №802-М
43. Житловий будинок (мур.) поч. XXст. вул. І. Мазепи, 10; ох. №1829-М
44. Житловий будинок (мур.) 2 пол. XIXст. вул. І.Мазепи, 12; ох. №1830-М
45. Житловий будинок (мур.) 2 пол. XIXст. вул. І. Мазепи, 13; ох. №1831-М
46. Житловий будинок (мур.) п.XXст. вул. І.Мазепи, 15; ох. №1832-М
47. Житловий будинок (мур.) к.XIXст. вул. І.Мазепи, 17; ох. №1833-М
48. Міщанська садиба (мур.) п.XXст. вул. Маріїнська, 14 1854-М перебудований
49. Житловий будинок (мур.) п.XXст. вул. Маріїнська, 22; ох. №1855-М
50. Житловий будинок (мур.) кін. XIX-поч. XXст. Вул. Міцкевича, 1; ох. №1899
51. Житловий будинок (мур.) XXст. вул. А.Міцкевича, 4; ох. №1900-М
52. Житловий будинок (мур.) XIXст. вул. А.Міцкевича, 6; ох. №1901-М
53. Будинок гімназії (мур.) п.XXст. вул. А.Міцкевича, 9; ох. №828-М
54. Житловий будинок (мур.) п.XXст. вул. А.Міцкевича, 10; ох. №829-М
55. Житловий будинок (мур.) п.XXст. вул. А.Міцкевича, 11; ох. №830-М
56. Житловий будинок 1904р. вул. А.Міцкевича, 12; ох. №831-М
57. Будинок семінарії (мур.) XIX-п.XXст. вул. Музична, 3; ох. №1850-М
58. Житловий будинок (мур.) п.XXст. вул. О.Нижанківського, 5; ох. №1851-М
59. Будинок гімназії (мур.) 2 пол.XIXст. вул. П.Орлика, 8; ох. №791-М
60. Синагога (мур.) 1812-1865рр. вул. П.Орлика, 6; ох. №1810-М
61. Ратуша (мур.) XIXст. пл. Ринок, 1; ох. №445-М
62. Житловий будинок (мур.) п.XXст. пл. Ринок, 3; ох. №686-М
63. Житловий будинок (мур.) XVIIст. пл. Ринок, 4; ох. №687-М
64. Житловий будинок (мур.) XVIIст. пл. Ринок, 5; ох. №688-М
65. Житловий будинок (мур.) XVIIст. пл. Ринок, 6; ох. №689-М
66. Житловий будинок (мур.) XVIIст. пл. Ринок, 7; ох. №690-М
67. Житловий будинок (мур.) XVIII-XIXст. пл. Ринок, 8; ох. №691-М

68. Житловий будинок (мур.) с.ХІХст. пл. Ринок, 9; ох. №692-М
69. Житловий будинок (мур.) ХІХст. пл. Ринок, 10; ох. №693-М
70. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. пл. Ринок, 11; ох. №694-М
71. Житловий будинок (мур.) ХVІІІст. пл.Ринок, 12; ох. №695-М
72. Житловий будинок (мур.) ХVІІст. пл. Ринок, 13; ох. №696-М
73. Житловий будинок (мур.) ХVІІст. пл. Ринок, 14; ох. №697-М
74. Житловий будинок (мур.) с.ХІХст. пл. Ринок, 15; ох. №698-М
75. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. пл. Ринок, 16; ох. №810-М
76. Флігель житлового будинку (мур.) с.ХІХст. пл. Ринок, 17 811-М
77. Житловий будинок (мур.) ХІХст. пл. Ринок, 25; ох. №699-М
78. Школа (мур.) 1927р. вул. П.Сагайдачного, 19; ох. №679-М
79. Комплекс споруд Дрогобицького солеварного заводу (мур.)
ХІІІ-ХХст. вул.Солоний Ставок, 27; ох. №1834-М
80. Житловий будинок (мур.) 20-ті рр. ХХст. вул. Січових Стрільців, 2; ох. №1849-М
81. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. Січових Стрільців, 8; ох. №1848-М
82. Палац (мур.) ХІХ-п.ХХст. вул. Січових Стрільців, 18; ох. №706-М
83. Громадський будинок (мур.) ХІХст. вул. Січових Стрільців, 20; ох. №1847-М
84. Корпус лікарня (мур.) п.ХХст. вул. Січових Стрільців, 22 ; ох. №803-М
85. Церква Св.Петра і Павла (мур.) 1828-1831р. вул. Стрийська,1 (1905-М);
ох. №1875-М
86. Адмінбудинок (мур.) п.ХХст.-1913р. вул. Стрийська, 3; ох. №708-М
87. Садиба (мур.) 1876р. вул. Стрийська, 5; ох. №1876-М
88. Житловий будинок (мур.) І пол. ХІХст. вул. Стрийська, 18; ох. №823-М
89. Адмінбудинок (мур.) п. ХХст. вул. Стрийська, 22 (1874-М); ох. №1877-М
90. Школа (мур.) п.ХХст. вул. Стрийська,98; ох. №824-М
91. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул. Тарнавського, 1; ох. №825-М
92. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул. Тарнавського, 13; ох. №826-М
93. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул.Тарнавського, 36; ох. №1892-М
94. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул. Тарнавського, 37; ох. №1893-М
95. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул.Тарнавського, 40; ох. №1894-М
96. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул.Театральна, 2; ох. №1878-М
97. Житловий будинок (мур.) 2 пол. ХІХст. вул. Театральна, 3; ох. №1879-М
98. Церква Пресвятої Трійці (мур.) ХVІІ-ХІХст. вул. Трускавецька, 2; ох. №787-М
99. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Трускавецька, 4; ох. №788-М
100. Житловий будинок (мур.) 1901р. вул. Трускавецька, 5; ох. №1805-М
101. Будинок колишнього ресторану(мур.)2 пол. ХІХст. вул. Трускавецька, 9;
ох. №1806-М
102. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Трускавецька, 20; ох. №1807-М
103. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул. Трускавецька, 26; ох. №1808-М
104. Комплекс споруд лікарні (мур.) Поч.. ХХст., вул.. Трускавецька, 67, ох. №789-М
105. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Л.Українки, 2; ох. №1820-М
106. Житловий будинок (мур.) 2 пол.ХІХст. вул. Л.Українки, 3; ох. №798-М
107. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Л. Українки, 16 - В.Чорновола,1;
ох. №1809-М
108. Адмінбудинок (мур.) п.ХХст. вул. Л.Українки, 32; ох. №799-М
109. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Л.Українки, 33; ох. №1821-М
110. Вілла (мур.) 1920р. вул. Л. Українки, 37; ох. №1822-М
111. Вілла (мур.) п.ХХст. вул. Л.Українки, 38; ох. №1823-М
112. Вілла (мур.) п.ХХст. вул. Л.Українки, 39; ох. №1824-М
113. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. Л.Українки, 70; ох. №800-М
114. Садиба (мур.) 20-ті рр.ХХст. вул. Л. Українки, 128; ох. №1825-М
115. Садиба (мур.) 20-ті рр. ХХст. вул. Л.Українки, 130; ох. №1826-М

116. Житловий будинок (мур.) 2 пол.ХІХ-п.ХХст.вул. Т. Шевченка, 1; ох. №1885-М
117. Житловий будинок (мур.) 2 пол ХІХ-п.ХХст.вул. Т. Шевченка, 3; ох. №1884-М
118. Житловий будинок (мур.) кін. ХІХст., вул.. Шевченка, 5; ох. №1883
119. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Т. Шевченка, 4; ох. №1882-М
120. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Т. Шевченка, 6; ох. №1880-М
121. Житловий будинок (мур.) 1912р. вул. Т. Шевченка, 7; ох. №1881-М
122. Адмінбудинок (мур.) п.ХХст. вул. Фабрична, 63; ох. №1886-М
123. Житловий будинок (мур.) 1900р. вул.І.Франка, 3; ох. №680-М
124. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. І. Франка, 11; ох. №793-М
125. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І.Франка, 12 ; ох. №1811-М
126. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І.Франка, 12 ; ох. №1812-М
127. Житловий будинок (мур.) 1901р. вул. І. Франка, 14 ; ох. №681-М
128. Палац (мур.) 1900р. вул. І.Франка, 16; ох. № 682-М
129. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І.Франка, 21 ; ох. №1813-М
130. Будинок гімназії (мур.) 1896р. вул. І.Франка, 24 795-М
131. Будинок музею (мур.) с.ХІХст. вул. І.Франка, 26 796-М
132. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І.Франка, 27 683-М
133. Адмінбудинок (мур.) 2 пол.ХІХст. вул. І.Франка, 28 1814-М
134. Житловий будинок (мур.) ХІХст. вул. І.Франка, 32 684-М
135. Адмінбудинок (мур.) 1903р. вул. І. Франка, 36 ; ох. №685-М
136. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. І.Франка,38 ; ох. №1815-М.
137. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І.Франка, 52 ; ох. №1887-М
138. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І. Франка, 54 ; ох. №1888-М
139. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул.І. Чмоли, 9; ох. №1853
140. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. І. Чмоли, 12; ох. №1852-М
141. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Шашкевича, 6; ох. №827-М
142. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Шевська, 1; ох. №1895-М
143. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Шевська, 3; ох. №1896-М
144. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Шевська, 5; ох. №1897-М
145. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Шевська, 8; ох. №1898-М
146. Палац (мур.) к.ХІХст. вул .Т.Шевченка, 12 ; ох №700-М
147. Житловий будинок (мур.) сер. ХІХст. вул. Т.Шевченка, 16 ; ох. 816-М
148. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. Т.Шевченка, 18 ; ох. №702-М
149. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. Т.Шевченка, 18 ; ох. №703-М
150. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. Т.Шевченка, 18 ; ох. №704-М
151. Палац (мур.) п.ХХст. вул. Т.Шевченка, 23 ; ох. №701-М
152. Будинок гімназії (мур.) 1843р. вул. Т.Шевченка, 24 ; ох. №705-М
153. Будинок банку (мур.) 2 пол.ХІХст. вул. Т.Шевченка, 26; ох. №818-М
154. Адмінбудинок (мур.) к.ХІХ-п.ХХст. вул. Т.Шевченка, 29 ; ох. №817-М
155. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Т.Шевченка, 31 ; ох. №1845-М
156. Житловий будинок (мур.) сер.ХІХст. вул. Т.Шевченка, 32 ; ох. №819-М
157. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Т.Шевченка, 33 ; ох. №1846-М
158. Бібліотека (мур.) 1846р. вул. Т.Шевченка, 34 ; ох. №820-М
159. Палац (мур.) п.ХХст. вул. Т.Шевченка, 38 ; ох. №707-М
160. Житловий будинок (мур.) 2 пол.ХІХст. вул. Шкільна, 1; ох. №832-М
161. Житловий будинок (мур.) 1911р. вул. Шкільна, 8; ох. №833-М
162. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. Шопена, 10; ох. №1903-М
163. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. Шопена, 12; ох. №1904-М
164. Житловий будинок (мур.) 20-ті рр. ХХст. вул. С в. Юра, 8; ох. №1890-М
165. Житловий будинок (мур.)20-ті рр. ХХст. вул. Св.Юра, 44; ох. №1891-М

Пам'ятки історії

№ п/п	Найменування	Датування	Місце знаходження пам'ятки	Охоронний номер	Номер і дата рішення про взяття пам. на державний облік
1	Художньо-меморіальна таблиця на честь визволення м.Дрогобича козацько-селянськими загонами від польсько-шляхетських військ (ск. Е.Мисько, 1979, бронза)	1648 р.	вул. Я.Осмомисла, на дзвіниці костюлу	23	рішення № 506, 02.11.1982
2	Місце, де австрійські власті вчинили криваву розправу над виборцями (мем. табл., 1969, мармур)	1911 р.	вул. Л.Українки, 1	1393	рішення облвиконкому № 183 від 05.05.1972
3	Місце страти мирних громадян німецько-фашистськими загарбниками (пам., ск. В.Борисенко, В.Подольський, арх. Є.Хомик, 1974, бронза)	1941—1945 рр.	вул. Ковальська	1394	рішення облвиконкому № 183 від 05.05.1972
4	Кладовище радянських воїнів (15 братських могил і 3 індивідуальні могили радянських воїнів; пам., ск. В.Борисенко, арх. О.Федоришин, Р.Сметана, 1977, граніт, мармурова крихта)	серпень 1944 р., 1945 р.	перехрестя вулиць Самбірської та І.Франка	167	рішення облвиконкому № 183 від 05.05.1972
5	Могила Васильєва І.В., генерал-майора, Героя Радянського Союзу (пам., 1990)	11.08. 1944 р.	кладовище	168	рішення облвиконкому № 183 від 05.05.1972
6	Будинок колишньої Дрогобицької нормальної школи монахів-василіян, в якій навчався І.Франко (мем. табл., 1946, мармур)	1864—1868 рр.	вул. Трускавецька, 2	169	рішення облвиконкому № 183 від 05.05.1972
7	Будинок колишньої гімназії, де навчались Іван Франко, Лесь Мартович та Василь Стефаник (худ.-мем. таблиці: І.Франку, ск. Л.Яремчук, арх. Є.Хомик, 1979, бронза; Лесю Мартовичу та Василю Стефанику, ск. А.Галян, 1971, бронза)	1867—1875 рр.; 1890—1892 рр.	вул. Шевченка, 24 (педуніверситет)	170	рішення облвиконкому № 183 від 05.05.1972
8	Будинок, в якому відбувся загальноміський мітинг дрогобицьких робітників, організований І.Франком	5 червня 1902 р.	вул. І.Франка, 16	172	рішення облвиконкому № 183 від 05.05.1972
9	Будинок колишнього НКВС, місце розстрілу жертв репресій (мем. табл., 1992, метал)	1941 р.	вул. Стрийська, 3	1395	розпорядження № 528, 19.07.1995
10	Будинок, в якому жив письменник і художник Бруно Шульц (худ.-мем. табл., 2002, мармур. крихта)	1915—1941 рр.	вул. Ю.Дрогобича, 12	1396	розпорядження № 528, 19.07.1995
11	Будинок української гімназії	1929—	вул. Сагайдачно-	1397	розпорядження

	ім. І.Франка, в якій працював викладачем український поет Карманський П. (худ.-мем. табл., 1992, мармур)	1939 рр.; 1941— 1944 рр.	го, 19		№ 528, 19.07.1995
12	Будинок, в якому жив Бурко Д., сотник УГА, викладач української гімназії (худ.-мем. табл., 1992, мармур)	1886— 1941 рр.	вул. В Стуса, 12	1398	розпорядження № 528, 19.07.1995
13	Будинок української приватної гімназії і бурси українських гімназистів. Директором гімназії працював український письменник Турянський О.; вчився Грицай Д. (Перебийніс), генерал-шеф Головного військового штабу УПА (худ.-мем. табл., 1992, мармур)	1918— 1929 рр., 1929— 1939 рр., 1920-і рр.	вул. М.Тарнавського, 4 4	1399	розпорядження № 528, 19.07.1995
14	Будинок, в якому жив і працював польський художник Фелікс Ляхович (худ.-мем. табл., 1991, мармур)	1885— 1940 рр.	вул. 22 січня, 55	1400	розпорядження № 528, 19.07.1995
15	Будинок, в якому жив Чмола І., один з організаторів Пласту Українських Січових Стрільців, полковник УГА, викладач української гімназії (худ.-мем. табл., 1991, мармур)	1892— 1941 рр.	вул. В.Стуса, 21	1401	розпорядження № 528, 19.07.1995
16	Будинок, в якому жила Олеся Левадна, українська кобзарка, учениця Гната Хоткевича (мем. табл., ск. Д. і О. Верещинські, 1999)	1905— 1988 рр.	пл.Ринок	1402	розпорядження № 236, 11.03.2001
17	Могили жертв репресій (1991)		Поле Скорботи	1403	розпорядження № 528, 19.07.1995

Пам'ятки монументального мистецтва

1	Пам'ятник Дрогобичу Юрію (Котермаку), першому українському доктору медицини XV ст. (ск. Т.Бриж, 1999, бронза)		пл..Замкова Гора	1404	розпорядження № 236, 11.03.2001
2	Пам'ятник Геврику Г., Герою Радянського Союзу (ск. В.Борисенко, В.Подольський, 1970, бронза)		вул.Завіжна	187	рішення облвиконкому № 183 від 05.05.1972
3	Пам'ятник Міцкевичу А., польському поету (1894, пісковик)		вул.Шевченка	186	рішення облвиконкому № 183 від 05.05.1972
4	Пам'ятник Стефанику В.С., українському письменнику-новелісту (ск. Е.Мисько, арх. О.Федоришин, М.Яцюк, Є.Хомик, 1986, бронза, чавун)		пл.В.Стефаника	1405	рішення облвиконкому № 249 від 21.05.1991
5	Пам'ятник Франку І.Я., українсько-		вул.І.Франка, 30	184	рішення облви-

	му письменнику і вченому (ск. Е.Мисько, Я.Чайка, В.Одрехівський, арх. Я.Новаківський, А. Консулов, 1966, мармурова крихта, з/бетон)				конкому № 183 від 05.05.1972
6	Пам'ятник Шевченку Т. Г., українському поету і художнику (ск. І. та А. Гончарі, 1991, бронза, граніт)		пл.Шевченка	1406	розпорядження № 528, 19.07.1995
7	Пам'ятник на відзначення 2000-ліття Різдва Христового (ск. І.Самотос, арх. В.Каменщик, П.Сметана, 2000, бронза, мідь, чорний метал)		Роздоріжжя вулиць Самбірської, І.Франка, Січових Стрільців	1407	розпорядження № 236, 11.03.2001

Під час інвентаризації пам'яток культурної спадщини в місті Дрогобичі, на виконання ухвали 8 (позачергової) сесії міської ради 5 скликання від 30 березня 2007 року, було виявлено ряд втрачених пам'яток та ряд об'єктів, які внаслідок перебудови втратили ознаки пам'ятки, і запропоновані до вилучення їх з реєстру пам'яток. Це:

1. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. Ю.Дрогобича,4; ох. №1863-М;
2. Житловий будинок, 1935 рік, ох. №1843-М;
3. Житловий будинок ХІХ-ХХст., ох.№1902-М;
4. Палац (мур.) п.ХХст. вул.Тарнавського, 32; ох. №709-М, перебудований.

3.1 ВИЗНАЧЕННЯ ЦІННОСТІ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.

Історико-архітектурний опорний план (арк.№ 3 графічної частини) розроблений на підставі натурних досліджень.

Незважаючи на деякі втрати, в Дрогобичі збереглось немало забудови, що репрезентує як європейську стилеву моду, так і регіональні традиції.

В узагальнену оцінку входить оцінка історичної, архітектурно - художньої, містобудівної вартості, а також технічний стан будівлі. Віднесення забудови до однієї з категорій висуває вимоги до її подальшого утримання та можливої реконструкції.

Згідно з прийнятою методикою об'єкти культурної спадщини поділено за цінністю на такі категорії:

3.1.1.Щойно виявлені об'єкти культурної спадщини – об'єкти, які до вирішення питання про занесення їх до Реєстру підлягають охороні у відповідності з вимогами Закону «Про охорону культурної спадщини».

ПЕРЕЛІК ЩОЙНО ВИЯВЛЕНИХ ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ:

1. Багатоповерховий житловий будинок, вул. Бориславська, 97.
2. Багатоповерховий житловий будинок, вул. Бориславська, 101.
3. Традиційна містечкова садиба, вул. ІО. Дрогобича, 41
4. Костел, 1930-і рр. ХХст., вул. Братів Кіцилів, 12.
5. Церква св. Юрія, 20-30 рр. ХХст., вул. Братів Кіцилів, 21.
6. Вілла, поч. ХХст., вул. Братів Кіцилів, 36.
7. Житловий будинок, вул. Мазепи, 5
8. Синагога, вул. Мазепи, 11.
9. Житлово-торговий будинок, вул. Мазепи, 20
10. Житлово-торговий будинок, вул. Мазепи, 22
11. Вілла, вул. Міцкевича, 7
12. Житлово-торговий будинок, вул. Я. Осмомисла, 4
13. Житлово-торговий будинок, вул. Я. Осмомисла, 6
14. Житловий будинок, вул. Січових Стрільців, 5
15. Поліклініка, вул. Січових Стрільців, 11
16. Житловий будинок, вул. Січових Стрільців, 17
17. Вілла, вул. Симоненка, 1-3
18. Школа №8, вул. Симоненка, 2
19. Вілла, вул. Симоненка, 6
20. Багатоквартирний будинок, вул. Стрийська, 23
21. Вілла, поч. ХХст., вул. Стрийська, 276
22. Палац, вул. Стрийська, 443/1
23. Старий корпус лікарні, вул. Стрийська, 443/2
24. Новий корпус лікарні, вул. Стрийська, 443/3
25. Багатоквартирний будинок, вул. Стрийська, 443/4
26. Багатоквартирний будинок, вул. Стрийська, 445

27. Багатоквартирний будинок, вул. Стрийська, 447
28. Вілла, вул. Стрийська, 449
29. Вілла, вул. Стрийська, 455
30. Вілла, вул. Стрийська, 457
31. Вілла, вул. Стрийська, 459
32. Вілла, вул. Тарнавського, 31
33. Вілла, поч. ХХст., вул. Тарнавського, 57
34. Драматичний театр, пл. Театральна, 1
35. Меморіальний комплекс на вул. Трускавецькій
36. М'ясокомбінат, кін.ХІХ — поч.ХХст., вул. Трускавецька,
37. Будівля повітового суду (в'язниця), кін.ХІХ- поч.ХХст.,
вул. Трускавецька, 77
38. Житловий будинок, вул. Тураша, 1
39. Адміністративний будинок, вул. Л. Українки, 29
40. Інтернат, (сиротинець) вул. Л. Українки, 46
41. Житловий будинок, 20-30рр. ХХст., вул. Л. Українки, 120
42. Садиба, кін. ХІХст., вул. Устияновича, 7
43. Палац, вул. І. Франка, 28
44. Флігель палацу, вул. І. Франка, 36/1
45. Вілла, вул. І. Франка, 49
46. Церква Різдва Пресвятої Богородиці 1850 р. та кладовище
з надгробками кін. ХІХ- поч. ХХст., вул. І. Франка, 71
47. Садиба, вул. Чорновола, 7
48. Парохія, ХVІІ-ХVІІІ ст., вул. Шевченка, 10
49. Житлово-торговий будинок, вул. Шевченка, 13
50. Вілла, вул. Шевченка, 21
51. Багатоквартирний будинок, вул. Шевченка, 37
52. Палац, вул. Шевченка, 25
53. Палац, вул. Шевченка, 27
54. Житловий будинок, вул. Шопена, 8

Перелік та фотофіксацію щойно виявлених пам'яток архітектури див.
Том ІІІ кн. 3 даного проекту.

ПЕРЕЛІК ЩОЙНО ВИЯВЛЕНИХ ПАМ'ЯТОК МІСТОБУДУВАННЯ:

1. Ринкова площа з приринковими кварталами ХVІІ - ХХ ст.
2. Ансамбль громадської та житлової забудови фірми «Польмін»
(вул.Стрийська – Симоненка), поч. ХХ ст.
3. Ансамбль забудови в'язниці «Бригідки» на вул. Трускавецькій - Холмсь-
кій, поч. ХХ ст.

3.2. Цінні (значні) історичні будівлі – будинки і споруди, що мають чималу художню цінність і є характерними для даного історичного населеного місця. Вони належать до характерних зразків своєї епохи і поряд з пам'ятками архітектури відіграють визначальну роль у традиційному міському середовищі.

3.3. Рядові історичні будівлі – традиційна масова забудова історичної частини населеного місця, що фіксує історичне розпланування і за своїм масштабом і архітектурою є органічною складовою історичного середовища. Вона не має самостійної художньої цінності, але разом з пам'ятками і значними історичними будівлями складає цілісні містобудівні утворення.

Окремим умовним знаком на кресленні «Історико-архітектурний опорний план» позначено забудову з характерними регіональними рисами, якими відзначаються і значні, і рядові історичні будівлі.

3.4. - дисгармонійна забудова – споруди, що вносять дисонанс в об'ємно-просторову та планувальну структуру. Повинні бути видозмінені або замінені.

Основне креслення Історико-архітектурного опорного плану доповнюють схеми:

- **«Аналіз територіального, розпланувального розвитку міста та історичного зонування» (м 1: 5000, арк.№1);**

На цій схемі показано територіальний та розпланувальний розвиток міста. На сучасній ситуаційній схемі нанесено межі на кожному з етапів розвитку, найважливіші історичні шляхи, вулиці, визначні історичні будівлі, храми, історичне середмістя, передмістя, інші історичні райони.

- **«Аналіз видового розкриття пам'яток архітектури та містобудування та архітектурно-просторова композиція історичного центру» (м 1: 2000, арк.№2)**

Ця схема фіксує результати дослідження особливостей композиційного впливу пам'яток містобудування й архітектури та їх ролі в композиції м. Дрогобича. На ній показано: пам'ятки архітектури й цінні історичні будівлі, що виступають як історичні архітектурні домінанти і акценти; зони огляду пам'яток архітектури й цінних історичних споруд, зони формування видів, що містять ці споруди, оглядові точки, осі, фронти; характерні відстані (якісні пороги) зорового сприйняття пам'яток архітектури, зони сприйняття ландшафту, водні поверхні, зелені насадження. Складовою аналізу видового розкриття пам'яток архітектури є фотофіксація характерних видів на пам'ятки архітектури, перспектив і панорам.

Дрогобич з Середмістям та історичними передмістями розташований на трьох паралельних пагорбах, рельєф яких є підґрунтям характеру міського силуету. Важливим для силуету історичного ядра міста є збережений

природний ландшафт, на якому в закономірному контрасті з вільно розпланованими передмістями розгорнулось середньовічне місто зі щільно зблокованою регулярною квартальною забудовою. Цей композиційно активний центр міститься на середньому пагорбі, що дає можливість оглядати його зі схилів сусідніх пагорбів. Менш ефектні точки огляду – з долини ріки Серет. З північного заходу, в напрямку підняття схилу центрального пагорба, вздовж вулиць Самбірської, Івана Франка доміанти центру не сприймаються. Найбільш виразно силует міста проглядається з півдня, по вулицях Горішня Брама, Бориславська, Трускавецька, Війтівська Гора.

Найбільш композиційно активною є західна частина центру, де зосереджені головні міські доміанти: костел, вежа-дзвіниця, ратушна вежа та церква Св. Трійці. Менш активною, але також неповторною доміантою є триверха церква Св. Юра з її вежею - дзвіницею, які виступають на передній план при огляді панорами міста з найбільш ефектних видових точок з боку південно-західного під'їзду до міста.

Останнім часом історичний силует збагатився ще одною загальноміською доміантою – церквою Андрія Первозванного, збудованою в традиціях українського барокко, яка активізувала панораму більш спокійної північно-східної частини історичного міста.

На схемі (арк. № 2 графічної частини) окреслено сфери впливу загальноміських доміант. Маючи високу архітектурно-мистецьку цінність, головні доміанти особливо активно організовують і ближні ділянки цінного міського середовища.

Важливим для ближнього сприйняття історичного міського середовища є вдале розташування локальних доміант і окремих архітектурних акцентів, які, вирізняючись серед оточуючої забудови, організовують окремі відтинки вулиць, площі, підкреслюють перехрестя.

Для кожної з локальних доміант окреслено простір впливу.

Ще одним важливим фактором організації міського простору є ансамблі забудови з окремих архітектурно цінних будівель у властивому їм оточенні. Об'єднані спільною вулицею або площею вони створюють її характерне середовище, своєрідний інтер'єр. До найбільш довершених за інтер'єром належать:

- Ансамбль забудови площі Ринок з ратушею, костелом та його вежею, Троїцькою церквою. Хоча традиційний характер середовища знівельований сучасними новобудовами

- вул. Т. Шевченка, яка з сер. XIX ст. розвивається як найрепрезентативніша міська вулиця. Характер її забудови логічно змінюється по мірі віддалення від Середмістя: від щільно зблокованої, майже квартальної поступово переходить до розрідженої садибної. Окремі втрати цінних аутентичних огорож, поява випадкових площ перед будинками, що розташовані з відступом від лінії забудови вглиб ділянки, знизило цілісність інтер'єру однієї з найгарніших вулиць міста, надало їй аморфності і позбавило виразності.

- Бічна від вул. Т. Шевченка вул. А. Міцкевича, прокладена в серед. ХІХст., майже одночасно забудована. Плавню спускаючись до пл. Маріїнської є орієнтована на ансамбль церкви Св. Юра та її вежі-дзвіниці, що надає вулиці довершеності та мальовничості.

- Паралельна до вул. Т. Шевченка вул. І. Франка дублює її адміністративно-громадську функцію. Так само змінюється і характер її збудови: від майже квартальної щільної забудови при початку вулиці – до садибної (чим далі від центру). В інтер'єрі вулиці немає розкішної палацової забудови вул. Шевченка, проте не прикрашають її власне доповнення радянського періоду у вигляді невиразних п'ятиповерхівок.

- Друга головна вулиця центру, вул. І. Мазепи, є однією з традиційних ринкових вулиць. Вул. І. Мазепи має щільно зблоковану квартальну забудову, різновисоку і різночасову. Проте, початок вулиці (до пл. Театральної) з добротними три-, чотириповерховими будинками, сприймається цілісно. Локальною домінантою цього відтинку та і вулиці загалом виступає вишуканої форми вежечка еркери будинку № 8, яка надає неповторності традиційній міській вулиці. Неменш виразним і цілісним є відтинок вул. І. Мазепи від розгалуження з вулицями Стрийською і Лесі Українки. Тут присутні всі три рівні організації простору: вид на загальноміську домінанту – вежу ратуші, локальна домінанта – вежечка еркери під високим наметовим дахом зі шпилем будинку № 17 і виразний акцент на розі цього ж будинку – двоярусний аттик, який акцентує перехрестя вулиць, та першорядна в архітектурному відношенні забудова. Псує загальне враження неприкритий торець одного з трьох зблокованих цінних будинків парної сторони вул. І. Мазепи.

- Зовсім іншим від репрезентативних центральних вулиць інтер'єром відзначаються вулиці Січових Стрільців та Юрія Дрогобича, що на Зваричькому передмісті. Забудовані садибами, затишно прихованими в глибині засаджених садами ділянок, вони є досконалим зразком підміської вулиці з відкритістю простору і щедрим озелененням, що надає їм особливої привабливості в сусідстві з кам'яними шатами вулиць центру.

Мальовничий, унікальний за своїми головними домінантами силует міста, через особливості його розташування, найвиразніше сприймається з південної сторони. Їдучи з боку Борислава, можна охопити багатопланову панораму з ансамблями церков Св. Юра та Воздвиження Чесного Хреста на передньому плані, комплексом домінант Середмістя і мальовничим схилом центрального пагорба. В межах міста найбільш ефектні видові точки на історичний центр знаходяться в районі солеварень і з вул. Горішня Брама. Маршрут вулицями Горішня Брама, Святого Юра, Війтівська Гора є напрямком майже безперервного фронтального сприйняття головних домінант міста, проте влітку їх прикриває густа зелень. Перспективу вул. Бориславської в напрямку центру закриває стрункий силует ратушної вежі. З вул. Трускавецької всі головні домінанти мальовничо накладаються одна на одну. Ближче до центру найціннішими видовими точками є спуск від церкви Св. Юра та маршрут по території солеварень. Прекрасній видо-

вій точці від церкви Св. Юра заважає довгий п'ятиповерховий будинок на вул. Данила Галицького, який відрізає вежі центру від сихлу пагорба. При в'їзді до центру з північного сходу, з вул. М. Грушевського розгортається панорама центру. Вся поверхня пагорбу між вул. П. Орлика та вул. 22 січня є зоною найкращого сприйняття центральної частини міста. При русі вздовж вул. Лесі Українки сприйняття заважає громаддя кінотеатру. З долини потоку Серет видові точки на історичний центр теж досить виразні. Зі стадіону коло вул. Б. Лепкого добре проглядаються вертикалі центру, але псує враження малоцінна забудова переднього плану.

4. ПРОЕКТ ЗОН ОХОРОНИ ПАМ'ЯТОК М.ДРОГОБИЧА

Зони охорони пам'яток розроблені на основі історико-архітектурного опорного плану та історико-архітектурної інвентаризації забудови з урахуванням інших матеріалів досліджень культурної спадщини м.Дрогобича.

Цей документ стосується територій, на яких згідно з ним регламентують містобудівну діяльність навколо пам'ятки з метою забезпечення оптимальних умов її існування, збереження історичного середовища пам'ятки, виявлення та доцільного використання її композиційно-художніх якостей, врахування її містоформуючої ролі.

Зони охорони пам'яток є складовою частиною охоронного зонування як містобудівного засобу збереження культурної спадщини. До охоронного зонування, крім зон охорони пам'яток, належать території пам'яток усіх видів, типів і категорій.

Територія пам'ятки — це земельна ділянка, на якій розташована пам'ятка і яка пов'язана з нею історично і функціонально та забезпечує її збереження і функціонування як об'єкту культурної спадщини.

До зон охорони пам'ятки належать:

- охоронна зона;
- зона регулювання забудови;
- зона охоронюваного ландшафту.

Зони охорони пам'яток забезпечують диференційоване збереження ролі пам'яток у довкіллі:

охоронні зони - у найближчому, тісно пов'язаному з пам'ятками, міському і природному середовищі;

зони регулювання забудови — у віддаленому міському середовищі;

зони охоронюваного ландшафту — у віддаленому природному середовищі.

Охоронні зони зберігають ансамблеві зв'язки пам'яток; зони регулювання забудови і охоронюваного ландшафту — зберігають переважно візуальні і розпланувальні зв'язки пам'яток.

Провідну роль у збереженні нерухомої культурної спадщини населених місць відіграють охоронні зони пам'яток архітектури та містобудування з огляду на великі розміри цих зон і суттєві наслідки запроваджуваного на їх територіях режиму використання.

4.1. ОХОРОННА ЗОНА.

Охоронна зона — територія, що виділяється для збереження і відтворення найближчого історичного середовища пам'ятки, головним чи суттєвим елементом якого є пам'ятка, та створення оптимальних умов її огляду. Охоронна зона також забезпечує належне функціонування пам'ятки, охорону від вібрацій, забруднень, підтоплення та інших негативних техногенних і природних впливів. В охоронній зоні нова

забудова за висотою, розмірами в плані, масштабістю, архітектурними формами підпорядковується пам'яткам та їх історичному середовищу.

Охоронні зони при розсередженому розташуванні пам'яток установлені для кожної пам'ятки окремо. У пам'яток, що не відіграють активної ролі в довкіллі і таких, які втратили своє історичне середовище, охоронна зона суміщається з територією пам'ятки. Для центральної частини міста, де охоронні зони пам'яток межують або частково суміщені, встановлена комплексна охоронна зона.

4.1.1. ОХОРОННІ ЗОНИ ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОГО РЕЄСТРУ.

Для найвизначніших пам'яток національного реєстру на території Дрогобича окреслено межі охоронних зон, що базуються на діючих затверджених документах. Вона охоплює території самих пам'яток та прилеглі ділянки найбільш активних композиційних зв'язків:

- 4.1.1. - Костел та дзвіниця XIV - XIX ст.** (ох. № 376)
- 4.1.2. - Житниця, 1778р.** (ох. № 380)
- 4.1.3. - Церква Чесного Хреста початку XIV ст. та дзвіниця 1661 р.** (ох. № 378)
- 4.1.4. – Юріївська церква та дзвіниця XVII ст.** (ох. № 377)

4.2. КОМПЛЕКСНА ОХОРОННА ЗОНА ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ МІСТА.

Зони охорони встановлюються окремо для кожної пам'ятки. В найціннішій центральній частині міста, де охоронні зони пам'яток межують або частково суміщені, встановлена комплексна охоронна зона.

Межа комплексної охоронної зони проходить: північніше на 30 м паралельно до червоної лінії вул. Л.Українки, охоплюючи будинки Самбірська №2, вул.Л.Українки, 124,122; частина межі ділянки буд.№120, охоплюючи сам будинок; червона лінія забудови парної сторони вул.Л.Українки від №118 до №74; буд. №70; червона лінія забудови парної сторони до ділянки будинку №46; ділянка будинку № 46; червона лінія забудови перед будинками №№ 40,38а; територія будинку №38 та 32 вулиці Л.Українки, червона лінія забудови непарної сторони вул.Л.Українки до перетину з вул.Нижанківського; червона лінія забудови парної сторони вул.Нижанківського до №12; тильні частини будинків №№12, 12а (дитсадок) вул. Ів.Франка; вісь вул. Ів.Франка від№10 до№2 та вул.Левицького ; червона лінія непарної сторони вул.Мазепи від початку до №11; Лицева лінія забудови буд.№ 2 ,4 вулиці Ш.Алейхема; між боковими стінами будинків № 4 і 6 вул.Ш.Алейхема; північно-західна стіна буд.№ 3 на вул.. Л.Українки; вул.Л.Українки до буд.№2, його північно-західна стіна і тильна межа його ділянки; межа території церкви Петра і Павла з буд.№3 та №5 вулиці Стрий-

ської; тильні межі будинків №№ 1-5 вул. Карпатської до перетину з вул. Стрийською; межа тильних стін буд.№22 та №18 вул.Стрийської; лицева лінія забудови вул.Стрийської (№ 20-22); стіна будинку №2 вулиці Мазепи вздовж вул. Б.Шульца ; межа території театру та буд.32 на пл. Театральній; вул.Б.Лепкого до буд.№11, напроти нього перпендикулярно до вул.Лепкого до перетину з вул.Шопена вздовж буд.№8-12; північно- східною межею п'ятиповерхового будинку на вул.Трускавецькій; тилами ділянки буд.№2 вулиці Завалля; паралельно лицевій лінії вул. Музичної на віддалі 30м; будинок №3 на вул. Музичній з ділянкою; відрізок вул. Бориславської по осі до перетину з вул. Д.Галицького; вісь вул. Д.Галицького та Дрогобича; вісь вул. Січових Стрільців на відрізку від №28 до №22; тильні межі ділянок буд. №№22-2 вул Січових Стрільців.

Площа території комплексної охоронної зони становить 46,07га

4.3. ОХОРОННІ ЗОНИ ПАМ'ЯТОК МІСТОБУДУВАННЯ.

Охоронні зони встановлені для таких пам'яток містобудування місцевого значення:

- Ринкова площа з приринковими кварталами XVII - XX ст.
- Ансамбль громадської та житлової забудови фірми «Польмін» (вул.Стрийська Симоненка), поч. XX ст.
- Ансамбль забудови в'язниці «Бригідки» на вул. Трускавецькій - Холмській, поч. XX ст.

4.4. ЗОНА РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБУДОВИ.

Встановлена для територій, що не мають яскраво вираженого характеру історичного середовища, але композиційно пов'язані із історичним ареалом міста.

Межі зони регулювання забудови навколо пам'ятки визначаються роллю пам'ятки в композиції і образі населеного місця (силуеті, панорамах, видах), а також межами композиційно-видового впливу пам'ятки в населеному місці. Зони регулювання забудови охоплюють пов'язані з пам'ятками ділянки історичної забудови і розпланування, а також території, на які поширюється композиційно-видовий вплив пам'яток: місця їх огляду; території, що оглядаються разом з ними в цінних пейзажах і видах; ділянки, на яких необхідно регулювати висоту нової забудови задля збереження цінних пейзажів і видів.

Межі зони регулювання забудови встановлюються як загальний зовнішній контур зон впливу пам'яток, визначених з урахуванням усіх чинників.

Проектом запропоновано встановити два типи зон регулювання забудови:

- I — зона суворого режиму регулювання забудови (пл.90,3га);
- II — зона помірного регулювання забудови (пл.296,94га).

4.5. ІСТОРИЧНИЙ АРЕАЛ МІСТА.

Визначення меж *історичного ареалу* м.Дрогобича проводилось згідно з «Порядком визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць (Постанова Кабміну України від 13.03.2002 р. №318).

Історичні ареали визначаються тільки в населених місцях, що занесені до Списку історичних населених місць України, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Історичний ареал - частина населеного місця, що в цілому зберегла стпровинний вигляд, розпланування та характер забудови, які типові для певних культур або періодів розвитку.

Статус історичного ареалу надається «Найбільш освоєній у минулому та добре збереженій частині території населеного місця, що відрізняється традиційним характером середовища і значною кількістю об'єктів культурної спадщини від інших, менш освоєних або погано збережених частин населеного місця».

Підставою для визначення історичного ареалу міста Дрогобича були картографічні матеріали, виявлені збережені пам'ятки архітектури та місто будування, історично сформоване планування та забудова.

Статус цієї території встановлено для центральної частини міста Дрогобича з добре збереженим і характерним історичним міським середовищем (ареал.1), для Ансамблю громадської та житлової забудови фірми «Польмін» навул.Стрийській- Симоненка (ареал2) , та комплексу споруд залізничної лікарні (ареал.3).

4.5.1. Межа історичного ареалу для центральної частини міста (ареал 1) встановлюється за такими орієнтирами:

на відстані 40м від червоної лінії парної сторони вулиці І. Франка від будинку №110 до меморіалу «Вічний вогонь» з ним включно; межі ділянкибудинку № 1 вул. Самбірської ; буд.№14 -10 вул. Самбірської; на відстані 30м паралельно до червоної лінії забудови парної сторони вул. Лесі Українки до №70, червона лінія забудови перед будинками №№56-48, територія буд.№46; червона лінія забудови перед будинк. №46; на відстані 20м від лицевої лінії забудови непарної сторони вул. І. Чмоли до вул. Сагайдачного; по осі вул. Сагайдачного, захоплюючи тільки непарну сторону до вул. В. Чорновола по осі вул. В. Чорновола в напрямку до центру, охопивши тильні межі ділянок №18 до №10; по осі вул. В. Чорновола до вул. Лесі Українки; по осі вул. Лесі Українки до вул. П. Орлика; забудова парної сторони вул. П. Орлика з №8 включно ; по осі вул. Грушевського до вул. Карпатської, захоплюючи її непарну сторону з будинком №15 і огинаючи по межі територію охоронної зони пам'ятки архітектури національного значення – житниці; вирулюєм між будинками з №25\1 і № 29 та №25 і №27 на вул. Стрийську; парною стороною вул. Стрийської в напрямі центру на віддалі 30м від лицевої лінії парної сторони; межа території драматичного театру; на віддалі 30м від лицевої лінії непарної сто-

рони вул. Б. Лепкого; на віддалі 30м від лицевої лінії парної сторони вул. Війтівська Гора до №71; з будинками №12-14 і №17-19 і їх територіями на вул. Сахарова; на віддалі 30м від лицевої лінії непарної сторони від №102 до №92 вул. Війтівська Гора; на віддалі 20м від лицевої лінії парної сторони вул. Козловського до № 40; від № 61 вул. Козловського тильними межами ділянок в напрямку до центру до вул. Війтівська Гора; на віддалі 30м від лицевої лінії парної сторони вул. Війтівська Гора до вул. Трускавецької; тильними межами ділянок непарної сторони вул. Трускавецької, включно з комплексом лікарні; захоплюючи цінну забудову військової частини, що напроти лікарні; огинаючи із заходу кладовище до межі території новозбудованої церкви св. Йова Почаївського; в напрямі до центру до вул. Святого Юра; серединою вул. Святого Юра, перетинаючи вул.Бориславську, серединою вул. Горішня брама вздовж західної межі солеварного заводу до межі охоронної зони пам'ятки архітектури національного значення Юріївської церкви; межею солеварного заводу до межі території пам'ятки архітектури національного значення – церкви Воздвиження Чесного Хреста, і включно з нею по вул. Солений Ставок до №36 по провулку , з територією будинку №48а на вул. Січоих Стрільців; межею буд.№21 на вул. Тарнавського; на віддалі 30м від лицевої лінії непарної сторони будинків на вул. Тарнавського до потоку Серет з виходом до вул. Франка по межі ділянки будинку № 91.

Площа території історичного ареалу цієї частини міста становить **160,4** га.

Пріоритетним напрямком містобудівної діяльності у **Історичному ареалі центральної частини** м.Дрогобича є реставрація, та утримання на належному експлуатаційному рівні пам'яток історії, культури, архітектури та містобудування, збереження традиційного характеру міського середовища, збереження містоформуючої ролі визначних об'єктів – пам'яток архітектури та цінних елементів ландшафту, охорона та раціональне використання історичної забудови. Висотність забудови не повинна перевищувати 13м. Висота просторових акцентів вище 13м повинна бути зумовлена їх композиційною роллю у комплексах забудови.

4.5.2. Межа історичного ареалу для Ансамблю громадської та житлової забудови фірми «Польмін» на вул.Стрийській - Симоненка (ареал 2) встановлюється за такими орієнтирами: вісь вул.Стрийської від буд.№445 на схід, охоплюючи територію буд.№276, межами ділянок буд.№ 459, 457; вулиця Тураша, тильні межі ділянок будинків №№35-17, 7,1-3 на вул.Симоненка, західна межа ділянки буд. №445.

Площа території цієї частини історичного ареалу становить **14,2** га.

Ансамбль вважається остаточно сформованим, типологія та масштабність забудови – визначеною. Пріоритетним напрямком діяльності повинні бути реставрація та реконструкція існуючих споруд, благоустрій території.

забудова за висотою, розмірами в плані, масштабністю, архітектурними формами підпорядковується пам'яткам та їх історичному середовищу.

Охоронні зони при розсередженому розташуванні пам'яток установлені для кожної пам'ятки окремо. У пам'яток, що не відіграють активної ролі в довкіллі і таких, які втратили своє історичне середовище, охоронна зона суміщається з територією пам'ятки. Для центральної частини міста, де охоронні зони пам'яток межують або частково суміщені, встановлена комплексна охоронна зона.

4.1.1. ОХОРОННІ ЗОНИ ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ.

Для найвизначніших пам'яток національного значення на території Дрогобича окреслено межі охоронних зон, що базуються на діючих затверджених документах. Вона охоплює території самих пам'яток та прилеглі ділянки найбільш активних композиційних зв'язків:

4.1.1. - Костел та дзвіниця XIV - XIX ст. (ох.№ 376)

4.1.2. - Житниця, 1778р. (ох.№ 380)

**4.1.3. - Церква Чесного Хреста початку XIV ст. та дзвіниця 1661 р.
(ох.№ 378)**

4.1.4. – Юріївська церква та дзвіниця XVII ст. (ох.№ 377)

5.2. КОМПЛЕКСНА ОХОРОННА ЗОНА ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ МІСТА.

Зони охорони встановлюються окремо для кожної пам'ятки. В найціннішій центральній частині міста, де охоронні зони пам'яток межують або частково суміщені, встановлена комплексна охоронна зона.

Межа комплексної охоронної зони проходить: північніше на 30 м паралельно до червоної лінії вул. Л.Українки, охоплюючи будинки Самбірська №2, вул.Л.Українки, 124,122; частина межі ділянки буд.№120, охоплюючи сам будинок; червона лінія забудови парної сторони вул.Л.Українки від №118 до №74; буд. №70; червона лінія забудови парної сторони до ділянки будинку №46; ділянка будинку № 46; червона лінія забудови перед будинками №№ 40,38а; територія будинку №38 та 32 вулиці Л.Українки, червона лінія забудови непарної сторони вул.Л.Українки до перетину з вул.Нижанківського; червона лінія забудови парної сторони вул.Нижанківського до №12; тильні частини будинків №№12, 12а (дитсадок) вул. Ів.Франка; вісь вул. Ів.Франка від№10 до№2 та вул.Левицького ; червона лінія непарної сторони вул.Мазепи від початку до №11; Лицева лінія забудови буд.№ 2 ,4 вулиці Ш.Алейхема; між боковими стінами будинків № 4 і 6 вул.Ш.Алейхема; північно-західна стіна буд.№ 3 на вул. Л.Українки; вул.Л.Українки до буд.№2, його північно-західна стіна і тильна межа його ділянки; межа території церкви Петра і Павла з буд.№3 та №5

вул. Стрийська вздовж ділянок №443/4, 443/2, 443/2, північно-східна та північно-західна межа ділянки буд. №443/1.

Площа території цієї частини історичного ареалу становить **2,5** га.

Ансамбль вважається остаточно сформованим. типологія та масштабність забудови – визначеною. Пріоритетним напрямком діяльності повинні бути реставрація та реконструкція існуючих споруд, благоустрій території.

Проект розподілу площ охоронних зон пам'яток м.Дрогобича

Тип охоронної зони	Площа, га
Комплексна охоронна зона пам'яток	46,07
Зона регулювання забудови I (суворий режим)	90,3
Зона регулювання забудови II (помірне регулювання)	296,94
Територія в межах історичного ареалу міста	Сумарно 177,1

4.6. ЗОНА ОХОРОНИ АРХЕОЛОГІЧНОГО КУЛЬТУРНОГО ШАРУ.

Зареєстрованих пам'яток археології на території міста Дрогобича нема. На нашу думку, потенційними пам'ятками археології можуть бути території навколо костелу, старих церков і церквищ, житниці. (див. арк.№4)

4.7. ЗОНА ОХОРОНЮВАНОВОГО ЛАНДШАФТУ .

Режим зони охоронюваного ландшафту, яка виконує консерваційну роль має забезпечувати охорону природного та переважно природного оточення пам'ятки. Він передбачає збереження і відтворення природних і пейзажних якостей пов'язаного з пам'яткою ландшафту, ліквідацію чи візуальну нейтралізацію будівель, споруд і насаджень, що спотворюють цей ландшафт.

Заходи щодо збереження ландшафту повинні забезпечувати охорону особливостей рельєфу, водоймищ, рослинності і відтворення їх історичного вигляду. Збереження візуальних зв'язків пам'ятки з природним та переважно природним оточенням, що має історичну цінність.

На території зони охоронюваного ландшафту можлива господарська діяльність, якщо вона не порушує характеру ландшафту і не потребує зведення капітальних будівель і споруд.

У місцях традиційної забудови можливе зведення окремих нових будівель та реконструкція існуючих, які не порушать цінних природних, історичних та пейзажних якостей ландшафту, що охороняється.

В обґрунтованих відповідним чином випадках на візуально ізольованих ділянках можливе спорудження невеликих капітальних будівель житлового та громадського призначення.

Всі земляні роботи в зоні виконуються з урахуванням вимог охорони наявних в ній археологічних об'єктів або можливості виявлення таких об'єктів.

Всі роботи в зоні охоронюваного ландшафту здійснюються лише після розроблення історико-містобудівельних обґрунтувань і за проектами, погодженими з органами охорони культурної спадщини та відповідними органами з питань містобудування і архітектури.

В даному проекті зони охоронюваного ландшафту варто сумістити з прибережними охоронними зонами річок Серет та Тисмениця. Крім цього долучити паркові зони між вул.Б.Лепкого та Трускавецької вздовж р.Серет, паркову зону вздовж р.Тисмениці в районі вул.Трускавецької, територію біля церкви Св.Юрія в районі вулиць Солений Ставок, Бориславська, Горішня Брама.

На даний час більшість територій із збереженими і впорядкованими елементами ландшафту перебувають у статусі міських скверів, парків. Вони мають встановлені межі території і визначений статус утримання.

До цінних ландшафтно-меморіальних комплексів, які підлягають охороні, віднесено:

- територію кладовища на вул.Трускавецькій, заснованого у кін. XVIII ст. Воно має характерний ландшафт. На ньому розташовані цінні пам'ятники різних епох. З північного боку цвинтаря відкриваються чудові панорами на міський центр;
- територію кладовища біля церкви Різдва Пресвятої Богородиці на вул.Ів.Франка;
- територію кладовища на вул. Грушнівського.

Режими пам'яткоохоронних заходів у зонах охорони пам'яток культурної спадщини

Статус і форми охорони	Характер історичного середовища	Режими та заходи щодо збереження
комплексна охоронна зона	Історичне ядро, містобудівні комплекси, архітектурні ансамблі і домінанти, окремі пам'ятки історії та культури, цінна історична забудова та планування, ландшафтне середовище, та інші історичні об'єкти	Суворий режим охорони; регенерація середовища, виведення дисгармонуючих споруд. Не допускається прокладання комунікацій для транзитного транспорту, підземних інженерних мереж загальноміського значення, розташування торгівельних кіосків, рекламних щитів та інших споруд, що порушують сприймання пам'яток та спотворюють навколишнє середовище. Проведення відновлювально-реставраційних робіт, консервація та ремонтні заходи, благоустрій територій із збереженням чи відновленням покриття вулиць, майданів; нове будівництво можливе лише у виключних випадках і тільки за проектами, розробленими на основі історико-містобудівних обґрунтувань та погодженими з відповідними державними органами охорони культурної спадщини - у межах завдань щодо спадкоємного розвитку історичного середовища, у тісному планувальному, масштабному, стильовому та архітектурно-композиційному погодженні з оточенням
Охоронна зона окремих пам'яток	У цілісному історичному середовищі	Суворий режим охорони; регенерація середовища. Не допускається знесення, переміщення чи інші зміни стану пам'яток за винятком тих випадків, коли є спеціальне обґрунтування щодо змін та узгодження з відповідними державними органами
Те саме	У частково порушеному історичному середовищі	Регенерація, відновлювально-реставраційні роботи, обмежене перетворення середовища, нове будівництво може проводитись у невеликих обсягах, у тісному планувальному, масштабному та архітектурно-композиційному узгодженні з оточенням з дозволу відповідних державних органів
Зона регулювання забудови (суворий режим)	У зоні, де збереглися цінне планування та забудова, окремі пам'ятки історії та культури, фонові цінна забудова та пов'язані з ними об'єкти ландшафту	Суворий режим забудови, регенерація та відновлювально-реставраційні роботи, для окремих пам'яток; обмежене перетворення середовища із збереженням індивідуальних особливостей, візуальних зв'язків між історичними спорудами та ландшафтним оточенням, масштабу та архітектури будинків, планувального модуля; функціональне відновлення чи обґрунтоване пристосування планування та забудови до основних функцій

Зона регулювання забудови (помірний режим)	У зоні цінної забудови з частково чи значно порушеним історичним середовищем	Помірне регулювання забудови; <i>реконструкція</i> з відновлювально-реставраційними та ремонтними роботами, модернізація фонду, нове будівництво на засадах спадкоємної взаємодії історичного та нового середовища, визначення "блакитної лінії" для рядової забудови та дотримання планувального модульного середовища, що не порушене; розвиток нових функцій та пристосування збереженої забудови до нового функціонального використання
Зони охоронюваного ландшафту	парки, прибережні смуги річок	Суворий режим охорони з проведенням заходів із відновлення та збереження історичних порід рослинності, формування видових пейзажів та панорам усунення дисгармонуючих об'єктів; не дозволяється розміщення нових житлових, промислових, складських споруд, будівництво інженерних мереж, які порушують ландшафт, нових доріг та транспортних магістралей; необхідне вжиття заходів щодо укріплення схилів та берегів водойм
Ділянки археологічного культурного шару	Ділянки, де можливе виявлення археологічних об'єктів	Суворий режим охорони об'єктів, які підлягають археологічним дослідженням

ДОДАТКИ

Перелік пам'яток архітектури місцевого значення м.Дрогобича

1. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Ш. Алейхема,2; ох. № 821-М
2. Житловий будинок (мур.) XIX-XXст. вул. Ш.Алейхема,4; ох. № 822-М
3. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст.-п.ХХст. вул. Бориславська,25; ох. №1803-М
4. Житловий будинок (мур.) 1911р. вул. Війтівська Гора,3 1837-М
5. Житловий будинок (мур.) 1905р. вул. Війтівська Гора,8; ох. №1838-М
6. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Війтівська Гора,19; ох. №1839-М
7. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Війтівська Гора,39; ох. №1840-М
8. Будинок пошти (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. Д. Галицького,21; ох. №1844-М
9. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Д.Галицького, 2; ох. №1818-М
10. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Гончарська, 1; ох. №1816-М
11. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Гончарська,4; ох. №1817-М
12. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. Гончарська, 11; ох. №1819-М
13. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. Ю.Дрогобича,3; ох. №1862-М
14. Житловий будинок (мур.) к.ХІХ-п.ХХст. вул. Ю.Дрогобича, 12; ох. №1864-М
15. Житловий будинок (мур.) 2 пол.ХІХ-1910р вул. Ю. Дрогобича, 13; ох. №1865-М
16. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Ю. Дрогобича, 30; ох. №1866-М
17. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Ю. Дрогобича, 32; ох. №1867-М
18. Міщанська садиба (мур.) 2 пол. ХІХст. вул. Ю. Дрогобича, 42; ох. №1868-М
19. Міщанська садиба (мур.) 2 пол. ХІХст. вул. Ю. Дрогобича, 44; ох. №1869-м
20. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр.ХХст. вул. Ю. Дрогобича,46 1870-М
21. Будинок банку (мур.) 2 пол. ХІХст. вул. Жупна, 3; ох. №804-М
22. Житловий будинок (мур.) 1903р. вул. Жупна, 4; ох. №805-М
23. Житловий будинок (мур.) 2 пол.ХІХст. вул. Жупна, 10; ох. №806-М
24. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Завалля, 2; ох. №1835-М
25. Будинок школи (мур.) п.ХХст. вул. Завалля, 12; ох. №1836-М
26. Житловий будинок (мур.) 20-ті рр.ХХст. вул. Карпатська, 13; ох. №1841-М
27. Житловий будинок (мур.) 20-ті рр.ХХст. вул. Карпатська, 15; ох. №1842-М
28. Житлово-торговий будинок к. ХІХ - п. ХХст. вул. Ковальська, 1; ох. №1856-М
29. Житлово-торговий будинок ХVІІІст. вул. Ковальська, 3; ох. №1857-М
30. Житловий будинок к. ХІХ - п. ХХст. вул. Ковальська, 5; ох. №1858-М
31. Житловий будинок к. ХІХст. - п. ХХст. вул. Ковальська, 7; ох. №1859-М
32. Житловий будинок к. ХІХст. - п. ХХст. Вул. Ковальська, 9; ох. №1860-М
33. Житловий будинок (мур.) к. ХІХст. - п. ХХст. вул. Ковальська, 11; ох. №1861-М
34. Церква Св.Параскеви (дер.) ХVІІІст.-1815р. вул. М.Коцюбинського, 24; ох. №808-І/М
35. Дзвіниця ц-ви Св. Параскеви (дер.) ХVІІІст.-1815р. вул. М.Коцюбинського, 24; ох. №808-2/М
36. Житловий будинок (мур.) 1935р. вул. Куліша, 2;. №1843-М
37. Садиба (мур.) п.ХХст. вул. Б. Лепкого, 4; ох. № 1872-М
38. Вілла (мур.) п.ХХст. вул. Б. Лепкого, 10; ох. №1874-М
39. Житловий будинок (мур.) 2 пол.ХІХст. вул. І.Мазепи, 1; ох. №801-М
40. Житловий будинок с. ХІХ-п.ХХст. вул. І.Мазепи, 2; ох. №1827-М
41. Житловий будинок (мур.) 2 пол. ХІХст. вул. І.Мазепи, 4; ох. №1828-М
42. Житловий будинок (мур.) к.ХІХ-п.ХХст. вул. І. Мазепи, 8; ох. №802-М
43. Житловий будинок (мур.) поч. ХХст. вул. І. Мазепи, 10; ох. №1829-М
44. Житловий будинок (мур.) 2 пол. ХІХст. вул. І.Мазепи, 12; ох. №1830-М
45. Житловий будинок (мур.) 2 пол. ХІХст. вул. І. Мазепи, 13; ох. №1831-М
46. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І.Мазепи, 15; ох. №1832-М
47. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. І.Мазепи, 17; ох. №1833-М
48. Міщанська садиба (мур.) п.ХХст. вул. Маріїнська, 14 1854-М перебудований
49. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Маріїнська, 22; ох. №1855-М
50. Житловий будинок (мур.) кін. ХІХ - поч. ХХст. Вул. Міцкевича, 1; ох. №1899
51. Житловий будинок (мур.) ХХст. вул. А.Міцкевича, 4; ох. №1900-М
52. Житловий будинок (мур.) ХІХст. вул. А.Міцкевича, 6; ох. №1901-М
53. Будинок гімназії (мур.) п.ХХст. вул. А.Міцкевича, 9; ох. №828-М
54. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. А.Міцкевича, 10; ох. №829-М
55. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. А.Міцкевича, 11; ох. №830-М
56. Житловий будинок 1904р. вул. А.Міцкевича, 12; ох. №831-М
57. Будинок семінарії (мур.) ХІХ-п.ХХст. вул. Музична, 3; ох. №1850-М
58. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. О.Нижанківського, 5; ох. №1851-М
59. Будинок гімназії (мур.) 2 пол.ХІХст. вул. П.Орлика, 8; ох. №791-М
60. Синагога (мур.) 1812-1865рр. вул. П.Орлика, 6; ох. №1810-М

61. Ратуша (мур.) XIXст. пл. Ринок, 1; ох. №445-М
62. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. пл. Ринок, 3; ох. №686-М
63. Житловий будинок (мур.) ХVІІст. пл. Ринок, 4; ох. №687-М
64. Житловий будинок (мур.) ХVІІІст. пл. Ринок, 5; ох. №688-М
65. Житловий будинок (мур.) ХVІІІст. пл. Ринок, 6; ох. №689-М
66. Житловий будинок (мур.) ХVІІІст. пл. Ринок, 7; ох. №690-М
67. Житловий будинок (мур.) ХVІІІ-ХІХст. пл. Ринок, 8; ох. №691-М
68. Житловий будинок (мур.) с.ХІХст. пл. Ринок, 9; ох. №692-М
69. Житловий будинок (мур.) ХІХст. пл. Ринок, 10; ох. №693-М
70. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. пл. Ринок, 11; ох. №694-М
71. Житловий будинок (мур.) ХVІІІст. пл.Ринок, 12; ох. №695-М
72. Житловий будинок (мур.) ХVІІІст. пл. Ринок, 13; ох. №696-М
73. Житловий будинок (мур.) ХVІІІст. пл. Ринок, 14; ох. №697-М
74. Житловий будинок (мур.) с.ХІХст. пл. Ринок, 15; ох. №698-М
75. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. пл. Ринок, 16; ох. №810-М
76. Флігель житлового будинку (мур.) с.ХІХст. пл. Ринок, 17 811-М
77. Житловий будинок (мур.) ХІХст. пл. Ринок, 25; ох. №699-М
78. Школа (мур.) 1927р. вул. П.Сагайдачного, 19; ох. №679-М
79. Комплекс споруд Дрогобицького солеварного заводу (мур.)
ХШ-ХХст. вул.Солоний Ставок, 27; ох. №1834-М
80. Житловий будинок (мур.) 20-ті рр. ХХст. вул. Січових Стрільців, 2; ох. №1849-М
81. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. Січових Стрільців, 8; ох. №1848-М
82. Палац (мур.) ХІХ-п.ХХст. вул. Січових Стрільців, 18; ох. №706-М
83. Громадський будинок (мур.) ХІХст. вул. Січових Стрільців, 20; ох. №1847-М
84. Корпус лікарня (мур.) п.ХХст. вул. Січових Стрільців, 22 ; ох. №803-М
85. Церква Св.Петра і Павла (мур.) 1828-1831р. вул. Стрийська,1 (1905-М);
ох. №1875-М
86. Адмінбудинок (мур.) п.ХХст.-1913р. вул. Стрийська, 3; ох. №708-М
87. Садиба (мур.) 1876р. вул. Стрийська, 5; ох. №1876-М
88. Житловий будинок (мур.) І пол. ХІХст. вул. Стрийська, 18; ох. №823-М
89. Адмінбудинок (мур.) п. ХХст. вул. Стрийська, 22 (1874-М); ох. №1877-М
90. Школа (мур.) п.ХХст. вул. Стрийська,98; ох. №824-М
91. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул. Тарнавського, 1; ох. №825-М
92. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул. Тарнавського, 13; ох. №826-М
93. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул.Тарнавського, 36; ох. №1892-М
94. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул. Тарнавського, 37; ох. №1893-М
95. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул.Тарнавського, 40; ох. №1894-М
96. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул.Театральна, 2; ох. №1878-М
97. Житловий будинок (мур.) 2 пол. ХІХст. вул. Театральна, 3; ох. №1879-М
98. Церква Пресвятої Трійці (мур.) ХVІІ-ХІХст. вул. Трускавецька, 2; ох. №787-М
99. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Трускавецька, 4; ох. №788-М
100. Житловий будинок (мур.) 1901р. вул. Трускавецька, 5; ох. №1805-М
101. Будинок колишнього ресторана(мур.)2 пол. ХІХст. вул. Трускавецька, 9;
ох. №1806-М
102. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Трускавецька, 20; ох. №1807-М
103. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул. Трускавецька, 26; ох. №1808-М
104. Комплекс споруд лікарні (мур.) Поч.. ХХст., вул.. Трускавецька, 67, ох. №789-М
105. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Л.Українки, 2; ох. №1820-М
106. Житловий будинок (мур.) 2 пол.ХІХст. вул. Л.Українки, 3; ох. №798-М
107. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Л. Українки, 16 - В.Чорновола,1;
ох. №1809-М
108. Адмінбудинок (мур.) п.ХХст. вул. Л.Українки, 32; ох. №799-М
109. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Л.Українки, 33; ох. №1821-М
110. Вілла (мур.) 1920р. вул. Л .Українки, 37; ох. №1822-М
111. Вілла (мур.) п.ХХст. вул. Л.Українки, 38; ох. №1823-М
112. Вілла (мур.) п.ХХст. вул. Л.Українки, 39; ох. №1824-М
113. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. Л.Українки, 70; ох. №800-М
114. Садиба (мур.) 20-ті рр.ХХст. вул. Л .Українки, 128; ох. №1825-М
115. Садиба (мур.) 20-ті рр. ХХст. вул. Л.Українки, 130; ох. №1826-М
116. Житловий будинок (мур.) 2 пол.ХІХ-п.ХХст.вул. Т. Шевченка, 1; ох. №1885-М
117. Житловий будинок (мур.) 2 пол ХІХ-п.ХХст.вул. Т. Шевченка, 3; ох. №1884-М
118. Житловий будинок (мур.) кін. ХІХст., вул.. Шевченка, 5; ох. №1883
119. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Т. Шевченка, 4; ох. №1882-М
120. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Т. Шевченка, 6; ох. №1880-М
121. Житловий будинок (мур.) 1912р. вул. Т. Шевченка, 7; ох. №1881-М
122. Адмінбудинок (мур.) п.ХХст. вул. Фабрична, 63; ох. №1886-М
123. Житловий будинок (мур.) 1900р. вул.І.Франка, 3; ох. №680-М
124. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. І. Франка, 11; ох. №793-М

125. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І.Франка, 12 ; ох. №1811-М
126. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І.Франка, 12 ; ох. №1812-М
127. Житловий будинок (мур.) 1901р. вул. І. Франка, 14 ; ох. №681-М
128. Палац (мур.) 1900р. вул. І.Франка, 16; ох. № 682-М
129. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І.Франка, 21 ; ох. №1813-М
130. Будинок гімназії (мур.) 1896р. вул. І.Франка, 24 795-М
131. Будинок музею (мур.) с.ХІХст. вул. І.Франка, 26 796-М
132. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І.Франка, 27 683-М
133. Адмінбудинок (мур.) 2 пол.ХІХст. вул. І.Франка, 28 1814-М
134. Житловий будинок (мур.) ХІХст. вул. І.Франка, 32 684-М
135. Адмінбудинок (мур.) 1903р. вул. І. Франка, 36 ; ох. №685-М
136. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. І.Франка,38 ; ох. №1815-М.
137. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І.Франка, 52 ; ох. №1887-М
138. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. І. Франка, 54 ; ох. №1888-М
139. Житловий будинок (мур.) п. ХХст. вул.І. Чмоли, 9; ох. №1853
140. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. І. Чмоли, 12; ох. №1852-М
141. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Шашкевича, 6; ох. №827-М
142. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Шевська, 1; ох. №1895-М
143. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Шевська, 3; ох. №1896-М
144. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Шевська, 5; ох. №1897-М
145. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Шевська, 8; ох. №1898-М
146. Палац (мур.) к.ХІХст. вул .Т.Шевченка, 12 ; ох №700-М
147. Житловий будинок (мур.) сер. ХІХст. вул. Т.Шевченка, 16 ; ох. 816-М
148. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. Т.Шевченка, 18 ; ох. №702-М
149. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. Т.Шевченка, 18 ; ох. №703-М
150. Житловий будинок (мур.) к.ХІХст. вул. Т.Шевченка, 18 ; ох. №704-М
151. Палац (мур.) п.ХХст. вул. Т.Шевченка, 23 ; ох. №701-М
152. Будинок гімназії (мур.) 1843р. вул. Т.Шевченка, 24 ; ох. №705-М
153. Будинок банку (мур.) 2 пол.ХІХст. вул. Т.Шевченка, 26; ох. №818-М
154. Адмінбудинок (мур.) к.ХІХ-п.ХХст. вул. Т.Шевченка, 29 ; ох. №817-М
155. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Т.Шевченка, 31 ; ох. №1845-М
156. Житловий будинок (мур.) сер.ХІХст. вул. Т.Шевченка, 32 ; ох. №819-М
157. Житловий будинок (мур.) п.ХХст. вул. Т.Шевченка, 33 ; ох. №1846-М
158. Бібліотека (мур.) 1846р. вул. Т.Шевченка, 34 ; ох. №820-М
159. Палац (мур.) п.ХХст. вул. Т.Шевченка, 38 ; ох. №707-М
160. Житловий будинок (мур.) 2 пол.ХІХст. вул. Шкільна, 1; ох. №832-М
161. Житловий будинок (мур.) 1911р. вул. Шкільна, 8; ох. №833-М
162. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. Шопена, 10; ох. №1903-М
163. Житловий будинок (мур.) 30-ті рр. ХХст. вул. Шопена, 12; ох. №1904-М
164. Житловий будинок (мур.) 20-ті рр. ХХст. вул. С в. Юра, 8; ох. №1890-М
165. Житловий будинок (мур.) 20-ті рр. ХХст. вул. Св.Юра, 44; ох. №1891-М

**ПЕРЕЛІК НОВОВІЯВЛЕНИХ ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ
МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ:**

1. Багатоповерховий житловий будинок, вул. Бориславська, 97.
2. Багатоповерховий житловий будинок, вул. Бориславська, 101.
3. Традиційна містечкова садиба, вул. Ю. Дрогобича, 41
4. Костел, 1930-і рр. ХХст., вул. Братів Кецилів, 12.
5. Церква св. Юрія, 20-30рр. ХХст., вул. Братів Кіцилів, 21.
6. Вілла, поч. ХХст., вул. Братів Кіцилів, 36.
7. Житловий будинок, вул. Мазепи, 5
8. Синагога, вул. Мазепи, 11.
9. Житлово-торговий будинок, вул. Мазепи, 20
10. Житлово-торговий будинок, вул. Мазепи, 22
11. Вілла, вул. Міцкевича, 7
12. Житлово-торговий вул. Я. Осмомисла, 4
13. Житлово-торговий будинок, вул. Я. Осмомисла, 6
14. Житловий будинок, вул. Січових Стрільців, 5
15. Поліклініка, вул. Січових Стрільців, 11
16. Житловий будинок, вул. Січових Стрільців, 17
17. Вілла, вул. Симоненка, 1-3
18. Школа №8, вул. Симоненка, 2
19. Вілла, вул. Симоненка, 6
20. Багатоквартирний будинок, вул. Стрийська, 23
21. Вілла, поч. ХХст., вул. Стрийська, 276
22. Палац, вул. Стрийська, 443/1
23. Старий корпус лікарні, вул. Стрийська, 443/2
24. Новий корпус лікарні, вул. Стрийська, 443/3
25. Багатоквартирний будинок, вул. Стрийська, 443/4
26. Багатоквартирний будинок, вул. Стрийська, 445
27. Багатоквартирний будинок, вул. Стрийська, 447
28. Вілла, вул. Стрийська, 449
29. Вілла, вул. стрийська, 455
30. Вілла, вул. Стрийська, 457
31. Вілла, вул. Стрийська, 459
32. Вілла, вул. Тарнавського, 31
33. Вілла, поч. ХХст., вул. Тарнавського, 57
34. Драматичний театр, пл. Театральна, 1
35. Меморіальний комплекс на вул. Трускавецькій
36. М'ясокомбінат, кін. ХІХ - поч. ХХст., вул. Трускавецька,
37. Будівля повітового суду (в'язниця), кін. ХІХ-поч. ХХст., вул. Трускавецька, 77
38. Житловий будинок, вул. Тураша, 1
39. Адміністративний будинок, вул. Л. Українки, 29
40. Інтернат, (сиротинець) вул. Л. Українки, 46
41. Житловий будинок, 20-30рр. ХХст., вул. Л. Українки, 120
42. Садиба, кін. ХІХст., вул. Устияновича, 7
43. Палац, вул. І. Франка, 28
44. Флігель палацу, вул. І. Франка, 36/1
45. Вілла, вул. І. Франка, 49
46. Церква Різдва Пресвятої Богородиці 1850р. та кладовище з надгробками кін. ХІХ- поч. ХХст., вул. І. Франка, 71
47. Садиба, вул. Чорновола, 7
48. Парохія, ХVІІ-ХVІІІст., вул. Шевченка, 10
49. Житлово-торговий будинок, вул. Шевченка, 13
50. Вілла, вул. Шевченка, 21
51. Багатоквартирний будинок, вул. Шевченка, 37
52. Палац, вул. Шевченка, 25
53. Палац, вул. Шевченка, 27
54. Житловий будинок, вул. Шопена, 8

Додаток 3

Пам'ятки історії

№ п/п	Найменування	Датування	Місцезнаходження пам'ятки за рішенням, розпорядженням	Нова адреса
1	Художньо-меморіальна таблиця на честь визволення м.Дрогобича козацько-селянськими загонами від польсько-щухетських військ (ск. Е.Мисько, 1979р., бронза)	1648 р.	вул. Я.Осмомисла (на дзвіниці костюлу)	вул. Д.Галлицького,12 (на дзвіниці костюлу)
2	Місце, де австрійські власті вчинили криваву розправу над виборцями (мем. табл., 1969р., мармур)	1911 р.	вул. Л. Українки, 1	вул. І. Мазепи, 9 (на стіні з вул. Левицького)
3	Місце страти мирних громадян німецько-фашистськими загарбниками (пам., ск. В.Борисенко, В. Подольський, арх. Є. Хомик, 1974р., бронза)	1941-1945 рр.	вул. Ковальська	Ковальська
4	Кладовище радянських воїнів (15 братських могил і 3 індивідуальні могили радянських воїнів) (пам., ск. В. Борисенко, арх. О.Федоришин, Р. Сметана, 1977р., граніт, мармурова крихта)	серпень 1944 р., 1945 р.	перехрестя вул. Самбірської та вул. І. Франка	перехрестя вул. Самбірської та вул. І. Франка
5	Пам'ятний знак Васильєву І.В., генерал-майору, Герою Радянського Союзу (пам., 1990р.)	11.08 1944р.	кладовище	перехрестя вул. Самбірської та вул. І. Франка
6	Будинок колишньої Дрогобицької нормальної школи монахів-василіян, в якій навчався І.Франко (мем. таб., 1946р., мармур)	1864-1868 рр.	вул. Трускавецька, 2	Трускавецька, 2
7	Будинок колишньої гімназії, де навчались Іван Франко, Лесь Мартович та Василь Стефаник (худ. мем. таблиці: І.Франку, ск. Л.Яремчук, арх. Є. Хомин, 1979р., бронза; Лесю Мартовичу та Василю Стефанику, ск. А. Галян, 1971р., бронза)	1867р.-1875р.; 1890-1892рр.	Т. Шевченка, 24 (педуніверситет, філологічний факультет)	Т. Шевченка, 24 (педуніверситет, філологічний факультет)

8	Будинок, в якому відбувся загальноміський мітинг дрогобицьких робітників, організований І. Франком	05.06 1902 р.	вул. І. Франка, 16	вул. І. Мазепи, 16
9	Будинок колишнього НКВС, місце розстрілу жертв репресій (мем. табл., 1992р., метал)	1941р.	вул. Стрийська, 3	вул. Стрийська, 3
10	Будинок, в якому жив письменник і художник Бруно Шульц (худ.-мем. табл., 2002р., мармур. крихта)	1915-1941рр.	вул. Ю. Дрогобича, 12	вул. Ю. Дрогобича, 12
11	Будинок української гімназії ім. І.Франка, в якій працював викладачем український поет Карманський П. (худ.-мем. табл., 1992, мармур)	1929-1939рр.; 1941-1944рр.	вул. Сагайдачного, 19	вул. Сагайдачного, 19
12	Будинок, в якому жив Бурко Д., сотник УГА, викладач української гімназії (худ.-мем. табл., 1992р., мармур)	1886-1941рр.	вул. В. Стуса, 12	В. Стуса, 12
13	Будинок української гімназії і бурси українських гімназистів. Директором гімназії працював український письменник Турянський О.; вчився Грицай Д. (Перебийніс), генерал-шеф Головного військового штабу УПА (худ.-мем. табл., 1992р., мармур)	1918-1929 рр., 1929-1939 рр., 1920-і рр.	вул. М.Тарнавського, 44	вул. М.Тарнавського, 44
14	Будинок, в якому жив і працював польський художник Фелікс Ляхович (худ.-мем. табл., 1991, мармур)	1885-1940рр.	вул. 22 січня, 55	вул. 22 січня, 55
15	Будинок, в якому жив Чмола І., один з організаторів Пласту Українських Січових Стрільців, полковник УГА, викладач української гімназії (худ.-мем. табл., 1991р., мармур)	1892-1941рр.	вул. В.Стуса, 21	вул. В.Стуса, 21
16	Будинок, в якому жила Олеся Левадна, українська кобзарка, учениця Гната Хоткевича (мем. табл., ск. Д. і О. Верещинські, 1999р.)	1905-1988 рр.	пл. Ринок	пл. Ринок, 15
17	Могили жертв репресій (1991р.)		Поле Скорботи	Поле Скорботи